

WAS, KNIP, SCHEER, BID, VERF, FÖHN EN BEWONDER

SEPTEMBER 2020

NEEM MEE ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN

liwwadders

JOCHEM VAN DER SCHOOT: HET IS ABSURD HOE BANKEN HANDELEN

Ralph Pol van Spinoza GEEN PRETENTIES; WEL EEN GOEDE KEUKEN PAG 4	Klaas Kasma NIET NOG EEN DAG NAAR ASSEN PAG 4	Anita van Os VELEN PIMPTEN HUN HUIS OP PAG 6	Regverdig EIGENTIJDSE TWEEDE- HANDS KLEDING PAG 9	Ying Chen en Wei Zhou HORECA ZIT IN ONS BLOED PAG 20
--	--	---	--	---

VLIEGBASIS LEEUWARDEN RUILT GELUID TEGEN GELUID

Grand Café Z

GoeieHap en Sparerib Friday

'Je kunt twee dingen doen: afwachten of in actie komen.' Voor Haise Bosma, eigenaar van het evenementenbureau Smart Camels event design en Grand Café Z, was deze afweging niet moeilijk. 'De coronacrisis noopt tot creativiteit en dat zit ons als evenementenbureau natuurlijk in het bloed.'

Voor het pas onlangs overgenomen horecabedrijf betekende de extreme crisis dat aanpassingen nodig waren om aan de richtlijnen te voldoen en dat er volop werd ingezet waar men goed in is: dienstverlening en horeca aanbieden voor een acceptabele prijs. Haise Bosma: 'We halen alles uit de kast om na de periode dat we op slot zaten goed te kunnen functioneren. We wisten al dat Grand Café Z een bijzondere plek was.'

'De Leeuwarder en de zakelijke gast weten ons goed te vinden. De zaak draaide eigenlijk steeds beter. Dan komt het eropaan om al je kwaliteiten tegen het licht te houden en nog een stap harder te lopen. Gelukkig hebben we een zeer gemotiveerd team dat bereid is om aan te pakken.'

Haise Bosma: 'We hebben ingezet op onze GoeieHap. Een goede dagverse maaltijd voor een bescheiden bedrag. De afgelopen week hebben 600 studenten van Stenden Hotel Management School hiervan genoten. En elke vrijdag is onze befaamde

Sparerib Friday. Daarnaast organiseren we steeds meer netwerkactiviteiten zoals de bitterballenborrel.

Ook evenementenbureau Smart Camels event design wijzigde van koers. 'Smart Camels heeft veel techniek en decors en daarnaast specialisten op het gebied van video, vormgeving en concepten. En omdat de vergaderzalen van Grand Café Z tijdens de coronacrisis leeg stonden hebben we daar Studio Z ingericht. Studio Z is een ruimte voor verhalen. We produceren webinars, live-tv shows en online beurzen en events. Het aanbod resulteerde in een voor de komende maanden bijna volle agenda. Het concept slaat aan en daar zijn we zeer blij mee.'

Het voormalige waterleidinggebouw waarin Grand Café Z gevestigd is, is voor een deel een verzamelplaats van kantoren. Het energiebedrijf Vattenfall (voorheen Nuon) is er gevestigd. 'Maar ook dit bedrijf heeft besloten om voorlopig hun medewerkers thuis te laten werken. Dat betekent voor ons minder reuring in het

gebouw. Gelukkig heeft de Rabobank al weer een paar bijeenkomsten gehouden om klanten voor te lichten over hypotheken en weten de gemeente Leeuwarden en Provincie Friesland ons ook te vinden. Daarnaast hadden we al een sterke band met NHL Stenden Hogeschool en dat vertaalt zich in opdrachten over en weer.'

'Directeur Marco ten Hoor van Stenden Hotel Management School is content met onze bedrijfsvoering en ziet Grand Café Z en de aanpalende activiteiten als een soort hospitality hub. Dat zijn initiatieven waar we vrolijk van worden. Ik ben optimistisch

over het najaar, tenminste als we in staat zijn om het coronavirus in te dammen. De richtlijnen die hiervoor zijn opgesteld leven we strikt na. Je moet als exploitant van een horecabedrijf je verantwoordelijkheid nemen en daarmee valt niet te marchanderen. We zijn streng en leggen het beleid graag op een vrolijke toon uit. Mensen hebben daar begrip voor. Ze complimenteren ons met onze zorgvuldige en rechtlijnige aanpak. We hopen met zijn allen dat het nieuwe normaal niet het nieuwe blijvende normaal wordt. Een horecabedrijf gaat toch gepaard met gezelligheid en persoonlijk contact.'

Slagerij Harmke Anema

Volg ons op facebook, voor onze weekaanbiedingen

Nieuwe Hoek 1 Wergea 058 - 2551333

Onderstaand vindt u onze vaste lage prijzen!

Rundvlees, Kwaliteit van eigen mesterij!

1 Kilo Riblappen	€ 10.50
1 Kilo Braadlappen	€ 10.50
1 Kilo Sucadelappen	€ 11.25
1 Kilo Magere Runderlappen	€ 10.85
1 Kilo Bieflappen	€ 11.35
1 Kilo Dikke lende	€ 12.15
1 Kilo Runder verse worst	€ 7.95
1 Kilo Rundergehakt gekruid	€ 7.75

Ons Wroet Varkensvlees:

1 Kilo Hamlappen	€ 9.60
1 Kilo Speklappen	€ 11.30
1 Kilo Schouderkarbonade	€ 8.60
1 Kilo Varkenslappen	€ 9.25
1 Kilo Haaskarbonade	€ 9.95
1 Kilo Ribkarbonade	€ 9.25
1 Kilo H.O.H. Gehakt gekruid	€ 7.50
1 Kilo Verse Worst H.O.H	€ 7.75

Kip

1 Kilo Kipfilet	€ 9,90
-----------------	--------

Openingstijden:

Maandag: Gesloten

Dinsdag t/m Vrijdag:
8.00 - 18.00 uur

Zaterdag:
8.00 - 16.00 uur

Adres

Nieuwe Hoek 1,
Wergea
T. 058 2551333

Nieuwe Hoek 1 Wergea 058 - 2551333

Bekijk onze website en bestel online via:

www.slagerijharmkeanema.nl

Binnen- en buitenzonwering van eigen fabricage

Openingstijden
ma. t/m vr.: 10.00 tot 17.00 uur
zaterdag: 10.00 tot 14.00 uur

"Ze zeggen dat we snel zijn"

Zwettestraat 29B | 8912 AV Leeuwarden | Telefoon: 058 213 2988 | mail@zonweringcorrect.nl

PROBEER ONZE MUNDO MENUS

VEGGIE 12,95

STREET TACOS & CHURROS 11,95

BURRITO & QUESADILLA 11,95

Fiesta Mexicana 11,95

MENU DE NIÑOS 8,95

TACO MUNDO

Mexican Delivery

MEXICAN Ice Cream

6,95 voor 500ml Pot

TEQUILA

COCONUT

JAMAME

Chocolate

Vanilla

Volg ons:

@TacoMundoNL

@TacoMundo

www.TacoMundo.com

Google Play

App Store

MIEDEMA MAKELAARS

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘HET IS EEN WONDERE WERELD WAARIN WE LEVEN’

‘Kopers schudden een keer met hun hoofd en de verkoop is beklonken.’ Gosse Miedema zit al geruime tijd in het makelaarsvak, maar zo zout als het nu in deze sector eraan toe gaat heeft hij het nog niet gegeten. ‘Er wordt tegen de tien procent over de vraagprijs geboden. Het is momenteel een wondere wereld waarin we leven, maar wij klagen niet.’

Met dochter Tjettje Stoelwinder-Miedema is hij vanuit Berlikum neergestreken in het markante gebouw Crystalic in Leeuwarden. Tjettje Miedema is onlangs afgestudeerd als makelaar/taxateur en wilde haar vleugels in een iets ruimer gebied uitslaan. ‘We mogen van onze beroepsorganisatie VBO in een straal van dertig kilometer rond onze standplaats taxeren, dan ligt Leeuwarden net even iets gunstiger dan Berlikum.’ De twee Miedema’s handelen onder twee namen: Miedema Makelaars en Taxatiebureau Objectief. ‘Vooral de taxaties denderen als een storm over ons heen. Momenteel doen we zo’n twaalf tot vijftien taxaties per week. Ongekend. Er is een tekort aan taxateurs en dat komt omdat het taxeren de laatste jaren een specialisme is geworden. Veel makelaarskantoren stoten deze tak om die reden af,’ aldus Tjettje Miedema.

Het even binnenwandelen en een prijs bepalen is er niet meer bij. ‘Nee, daar komt tegenwoordig echt wat meer bij kijken. De regelgeving is veel lastiger geworden en je moet je taxatieverhaal stevig onderbouwen. Ik vind dat stevige verhaal een toegevoegde waarde aan de aankoop.’ Je koopt tenslotte niet iedere dag een woning. ‘Voorheen gaf je een indicatie. Nu maak je een bouwkundig onderzoek, je kijkt naar de staat van onderhoud en let op of er aandacht is geschonken aan duurzaamheid.’

Dat de markt krap is, daarvan merkt Miedema Makelaars de gevolgen. Gosse Miedema: ‘We hebben nu krap aan vijftien tot twintig woningen in onze portefeuille, terwijl dit een aantal jaren geleden vijftig tot zestig betrof. Veel woningen gaan snel van de hand en halen de makelaarswebsite Funda niet eens meer.’ Tjettje Miedema: ‘Woningen tussen de drie- en drieënhalve ton worden vrij snel verkocht. Zelfs tot aan de zeven ton wordt gemakkelijker verkocht dan enige tijd geleden. De doorlooptijd varieert tussen de twee en vier weken.’ Gosse Miedema: ‘We hadden laatst een woning in het Aldlân in Leeuwarden die voor 180.000 euro aangeboden werd. De schriftelijke biedingen liepen al snel naar de 200.000 euro toe. Er wordt ook nauwelijks nog naar de ozb-waarde gevraagd.’

Voor starters wordt de mogelijkheid om de kopersmarkt te betreden steeds lastiger. Tjettje Miedema: ‘In veel gevallen zullen ze voor een deel eigen geld moeten meebrengen en staan ze voor de kosten koper en de notaris. De overheid probeert hier een oplossing voor te vinden met het geven van gerichte voorlichting. In de week van 27 september tot 2 oktober wordt er een landelijke manifestatie gehouden waarin de mogelijkheden voor starters uit de doeken worden gedaan. Miedema Makelaars houdt op 1 oktober in Crystalic een inloop voor deze doelgroep.’ Tijdens deze inloop kunnen starters in contact komen met ons, de makelaar en taxateur, een hypotheekverstrekker en de notaris. Ze worden geïnformeerd over de stappen tot aankoop en de facetten die daar bij komen kijken.

WIJ STAAN MET DE VOETEN IN DE KLEI

‘De aankoopopdrachten zijn iets nieuws voor ons. We worden dan ingehuurd om een woning voor een bepaalde klant te zoeken. Zo hoog is de nood op dit moment’, aldus Gosse Miedema. ‘Misschien moeten overheden nadenken over de herintroductie van de premie A-woningen, een woning die je in de jaren tachtig met een forse subsidie kon kopen. Daarnaast zou er veel meer aandacht gegeven moeten worden aan levensloopbestendige woningen. Er wordt veel over gepraat, maar ik zie nog weinig actie op dit terrein.’

De twee makelaars/taxateurs zien een toenemende trek vanuit de Randstad naar Friesland. Tjettje Miedema: ‘Bewoners van Katwijk en Utrecht hebben we hier aan een woning geholpen. Een pastoriewoning in Schalsum is door onze bemiddeling aan Amsterdammers verkocht. De eis van deze kopers was rust en een snel internet. Ze gaan prijzen van woningen in hun eigen drukbevolkte regio vergelijken met woningen in onze regio, en ze geloven soms hun ogen niet als ze zien wat hier wordt aangeboden.’

Ligt er met de coronacrisis toch geen prijsverlaging op de loer? Tjettje Miedema: ‘Daar is nog niks van te merken. De rente is nog steeds laag, pas als die stijgt wordt het een ander verhaal.’ En waarom zou men juist nu naar Miedema Makelaars of Taxatiebureau Objectief toe moeten? Gosse Miedema: ‘By ús ha se mei ús fan dwaan. Zo simpel is het. We werken niet alleen tussen negen en vijf. We gaan ook ’s avonds en op zaterdag op pad en zijn ook altijd telefonisch bereikbaar.’

Tjettje Miedema: ‘Wij staan met de voeten in de klei. Kopers en verkopers weten bij aanvang wat ze van ons mogen verwachten. We adviseren soms ook om iets niet te doen. Bovendien hanteren we scherpe courtages.’ Gosse Miedema: ‘Je kunt bij ons kiezen voor een all-in prijs. We doen er alles aan om kopers en verkopers te ontzorgen. We maken ook nog een echte, ouderwetse, oerdegelijke woningbrochure. Een mooi overzicht dat je, net als een krant, in je hand kunt houden. Daar houden mensen van.’

Het Stadsblad Liwwadders wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Gina Kamsma, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Kees van Anken, Anton Feddema (vormgeving), Simon van der Woude (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden. Daarnaast wordt de krant in zijn geheel geplaatst op onze website www.liwwadders.nl. Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl

RESTAURANT SPINOZA IS WEER EEN ECHT OUDERWETS EETCAFÉ.
EEN RESTAURANT ZONDER AL TE GROTE PRETENTIES, MAAR WEL MET EEN KEUKEN
DIE EEN GOEDE MAALTIJD SERVEERT VOOR EEN GOEDE PRIJS.

Door Andries Veldman • Foto Simon van der Woude

Ralph Pol en Jan Willem Schoot zijn sinds eind vorig jaar de nieuwe eigenaren van Spinoza aan de Eewal. Dit bijzondere eetcafé is de nieuwste toevoeging aan wat inmiddels gerust een klein Leeuwarder horeca-imperium genoemd kan worden.

V.l.n.r. Wouter Verbrugge, Ewout Pong en Henk Pitoy, medewerkers

Geen pretenties, maar wel een goede keuken

De twee ondernemers startten in 2014 met hun lunchcafé Barrevoets in de Kleine Kerkstraat. Daarna volgde in 2017 Dr Watson, een speakeasy in de kelder onder Spinoza. Nadat Corné van de Erve de keuze maakte om in Op Hatsum (het voormalige palingrestaurant van Jaap Wolters, Nienke Arendz en Thom Mercuur) zijn horeca-activiteiten voort te zetten, besloten Ralph Pol en Jan Willem Schoot de bovenliggende zaak over te nemen. In het bouwplan Middelsee bij Goutum wordt binnenkort Docks geopend, een combinatie van horeca en informatiecentrum over de nieuwe wijk. Daarnaast sleepten de twee de prestigieuze opdracht van de gemeente Leeuwarden binnen om de gemeentelijke lunches te verzorgen.

‘In de Kleine Kerkstraat hadden we al het idee om horeconconcepten te ontwikkelen. Je kunt rustig stellen dat we mooi op weg zijn. Uit het ontwikkelen van concepten halen we energie en Barre-

voets vormde de springplank van onze activiteiten.’ Met Spinoza ging een wens in vervulling om een gerenommeerde zaak die enigszins was ingedut nieuw leven in te blazen. Spinoza kent een rijke geschiedenis die begon met La Spunta, het culinair hoogstaande restaurant van Feiko Rusticus en later Catrinus van der Velde. Het historische gebouw met een vleugje grandeur leende zich goed voor horeca-activiteiten. Met de keuze voor comfortabele chique fauteuils brengen Ralph en Jan Willem de sfeer van weleer weer enigszins terug. Bovendien telt Leeuwarden met de herinrichting van de binnentuin nu een heuse Biergarten, die omarmd wordt door bierbrouwer Warsteiner (Das einzig Wahre).

Ralph Pol: ‘Het stilvallen van het bedrijf na de lockdown door de coronacrisis hebben we benut om drastisch de bezem door het gebouw te halen. De tuin hebben we meteen meegenomen. Dat is een door velen nog onontdekt juweeltje. Met de hitte van de laatste weken hebben we de

De twee ondernemers bieden momenteel werk aan zo’n dertig medewerkers, waarvan er tien in vaste dienst zijn. Jan Willem Schoot studeerde small business retail en Ralph Pol studeerde aan de hogere hotelschool Stenden. ‘Deze mix van bedrijven heeft ons altijd voor ogen gestaan. Neem de speakeasy Dr Watson, het keldercafé aan de Eewal. De speakeasys ontstonden tijdens de drooglegging in de jaren twintig van de vorige eeuw in Amerika. We hebben net wekenlang onze eigen drooglegging gehad. Het is zeer actueel allemaal en zeer spannend wat het gaat worden. We blijven gewoon ons best doen.’

We accepteren geen concessies

Biergarten optimaal kunnen benutten. Nu moeten we het terras aan de voorkant nog leven in zien te blazen.’

Voorop staat de Frans-Nederlandse keuken, waar ook fors in is geïnvesteerd. ‘Het is allemaal niet te moeilijk, maar het moet wel perfect worden uitgevoerd. Daarin accepteren we geen concessies. De gast moet zich gast voelen. Hij of zij verdient aandacht en daarbij hoort een perfecte, in de geest van het eetcafé geserveerde maaltijd. Zoals we omgaan met onze gasten in Barrevoets, zo willen we ook nieuwe en oude gasten van Spinoza verwelkomen. De aandacht voor kwaliteit en het conceptueel denken hebben ons tenslotte ook de mooie opdracht van de gemeente Leeuwarden opgeleverd.’

Wat tegenwoordig bijna hip en trendy is, is het halen van producten dicht uit de buurt. Ook de keuken van Spinoza wordt bevoorrad door leveranciers van om de hoek.

Ralph Pol: ‘Microfarm It Giene Libben uit Noardburgum levert biologische groenten uit de Friese wouden.’ De kleinschalige groentekwekerij levert een scala aan seizoensgroenten. Door de speciale bewerking met eenvoudige materialen levert de grond een hoge opbrengst op. ‘Ook de kazen komen uit de directe omgeving. En het vlees is van de bekende slagerij Rypma uit Gytsjerk, een naam die staat voor kwaliteit.’

De twee ondernemers hebben twee Leeuwarder Rotary Clubs weten te verleiden om aan de Eewal hun vergaderingen voort te zetten. ‘Waar ze zaten, konden ze, volgens hen, niet goed genoeg uit de voeten door de restricties van de coronamaatregelen.’ De theaterdiners die Jan Dirk van Ravesteijn als vanouds in de bovenzaal zou presenteren zijn uitgesteld. ‘Met het organiseren van feesten en partijen gaan we behoedzaam om. Voorlopig is de animo hiervoor nog afwezig.’

KLAAS K. TE L.

Ik wil, als het even kan, niet nog een dag naar Assen

Nu ik de afgelopen weken twee keer een dagje door Assen heb gewandeld, ben ik blij dat ik toch in ons eigen Liwwadden woon. Hier is het toch een stuk gezelliger. Ik had me goed voorbereid, want sinds ik geen auto meer heb, is het een hele onderneming om in de Drentse hoofdplaats te komen. Dus had ik uitgebreid gegoogeld wat je in Assen beslist niet moet missen als je daar een dagje bent. Goed, ik kon naar het Drents Museum, maar dat was geen optie. Daar zou ik te weinig mensen tegenkomen. Oh ja, het Asser bos was ook heel interessant, maar in bomen had ik geen zin. Uiteindelijk heb ik een bezoekje gebracht aan de beeldentuin, die na de verplichte sluiting vanwege corona weer open was. Toen had ik alles wel gezien in Assen.

De tweede keer dat ik in Assen was, heb ik alleen rondgelopen, mezelf dwingend niet meteen richting station te gaan. Er waren mensen die me vertelden dat Assen best leuk was, maar dat je dan de stad uit moest, even een hunebed bekijken of naar Kamp Westerbork, wat ook een heel leuk en leerzaam uitje schijnt te zijn. Maar zoals ik al zei, ik heb geen auto meer en drie uren met een mondkapje op in het openbaar vervoer om in Assen te komen was wel genoeg geweest. Daar kon niets meer bij. Waarom ik dan in Assen was? Nou, om de CoronaMelder uit te proberen. Als één van de eersten in ons land heb ik de app op mijn telefoon gezet. Ik wist dat niet, maar ik kreeg gelijk een bedankje in de telefoon dat ik er zo vroeg bij was en dat de app in Liwwadden nog niet werkte. Maar in Assen wel. Hoewel, na daar twee keer een dag rondgelopen te hebben had ik nog niet één melding gehad. Of die Assenaars zijn zo gezond of het ding doet het gewoon niet. Uiteraard heb ik die app niet zomaar gedownload. Ik heb eerst uitgebreid onderzocht of mijn privacy wel gewaarborgd was. En dat was zo, stond bij de informatie. Je kunt daar niet voorzichtig genoeg mee zijn, weet ik uit ervaring. Toen enkele jaren geleden mijn prostaat verwijderd werd, kreeg ik meteen geen advertenties meer te zien in mijn mail van de SeniorenTinder, maar wel regelmatig advertenties van Christine le Duc en andere webshops voor sexgehandicapten. Hoe weten ze dat nou, dacht ik. Zouden ze in het ziekenhuis de patiëntengegevens doorverkocht hebben? Of zijn ze gewoon kwijtgeraakt, dat kan ook natuurlijk. Je weet het maar nooit met die onderbetaalde mensen in de zorg. Ik kreeg namelijk in mijn mailbox toen ook veel berichtjes van online boekverkopers dat ik de boeken van William Cortvriendt moest kopen. Ook een medicus en tevens boekenschrijver. En als je zulke berichten maar vaak genoeg krijgt, word je onwillekeurig toch nieuwsgierig. Dus kocht ik het boek Kankervrij. Toen ik het uit had, wist ik dat ik dat met die prostaat geheel aan mezelf te wijten had. Ik had lang niet genoeg geslapen in mijn leven, meer dan één glas alcohol gedronken tijdens het avondeten en ’s avonds te veel naar blauw licht gestaard. En ’s nachts toch regelmatig lichamelijke oefeningen gedaan die hartstikke slecht voor me waren. Ik had dat boek eerder moeten kopen, dacht ik. Maar ja, de online boekverkopers begonnen me er pas op te wijzen toen ik ’s nachts in bed niet veel beters te doen had dan slapen.

Maar goed, als je de CoronaMelder op je telefoon installeert hoef je daar dus niet bang voor te zijn. Je krijgt geen aanbiedingen voor mondkapjes, twintig voor vijf euro, of niet-geteste Chinese vaccins, 16 flaconnetjes voor 15 euro bij Ali Express. Alleen doet de app het hier nog niet. Ik heb wel nog geprobeerd een civetkat te kopen op Marktplaats om de app uit te proberen. Maar die handel is helemaal stopgezet. Af en toe neem ik mijn eigen kat even op schoot, maar die is coronavrij, hoop ik zodra die app werkt. Maar hoe kom ik zoiets nou te weten? En ik wil, als het even kan, niet nog een dag naar Assen.

KLAAS KASMA, KOK IN LEEUWARDEN

DOE MEE, DONEER!

WWW.LIWWADDERS.NL

• HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN

(WISSELEND) WESTEINDE EN IN DE BINNENSTAD VAN LEEUWARDEN EN IN GROU EN BITGUMMERMOLE

• VERSPREIDPUNTEN

(DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER* MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: JUMBO*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA, BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS, WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM; **VRIJHEIDSWIJK:** JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM; **BILGAARD:** ALBERT HEIJN*, BAKKERIJ VAN DEN BERG, SCHOEN- EN SLEUTELSERVICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH; **WESTEINDE:** POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WESTEINDE; **VALE-RIUS:** VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY'S LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT; **WESTEN:** HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN, EUROHOTEL; **NIJLÂN:** LIDL*, ALDI*, CAFÉ 'T WAP, DALSHIEM FOTOGRAFIE, PIZZERIA ADRIANO; **ALDÂN:** POIESZ*, SNACKBAR DOUBLE FF, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN; **HEECHTERP/SCHIERINGEN:** POIESZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJKCENTRUM; **CAMBUURPLEIN:** JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*; **WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:** JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK; **BLEEKLAAN E.O.:** POIESZ*, JUMBO*, TRYATER; **VLIET:** SNACKBAR 'T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ ATLAS; **ORANJEWIJK:** ALBERT HEIJN*; **ACHTER DE HOVEN:** EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOPSTRAAT; **TIJNJEDIJK:** ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION; **WINKELCENTRUM SNEKERTREKWE:** JUMBO*; **SCHRANS:** ALBERT HEIJN*, SLAGERIJ VREDE*, DECO HOME, BIO BIJ JANSSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, GALERIE DOET BOERSMA, SCHOOTSTRAVIS*, FIETSSSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP*; **ZUIDERBUREN:** JUMBO*; **DE HEMRIK:** RESTAURANT JUPITER, GROOTHANDEL MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP FRYSLÂN; **DE ZWETTE:** SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC, MOTOPORT LEEUWARDEN; **GROTE WIELEN:** RESTAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: ORANJE HOTEL*, AKO STATION*, STATIONS-KAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RESTAURANT SPINOZA, RESTAURANT DE YSERMAN, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB PADDY O'RYAN, WIJNBAR SJODDY, EETCAFÉ HET LEVEN, DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL 'T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAT TETMAN DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KELDERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT BOSPORUS, RESTAURANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAEELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOPE-REN TUIN, CAFÉ DE MARKIES, LUNCHROOM DE BROODTROMMEL, CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT BELLEVUE, RESTAURANT DE VLIEGENDE HOLLANDER, BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE BRASSERIE MARIA LOUISE, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, CROISSANTERIE VITTORIO, SNACKBAR ELY'S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUSHOORN, KUNSTKADE, RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, VVV ACHMEATOREN, STADHUIS, STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOUS • **GROU:** ESSO TANKSTATION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ, SNACKBAR TAMARINDE, EETHUIS AMICAAL • **WARTEN:** SKUTHÛS • **WERGEA:** SUPERMARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP:** IT HOLT • **MENALDUM:** POIESZ • **JELLUM:** RESTAURANT JONKER SIKKE • **WEIDUM:** HOTEL WEIDUMERHOUT • **AKKRUM:** POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM:** DE BLAUWE TENT, SLAGERIJ • **WYTGAARD:** DORPSWINKEL DEELSTRA • **STIENS:** ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES, VISKRAAM, BRUNA, PRIMERA, TENNISVERENIGING • **HURDEGARYP:** ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIMERA, HOTEL VAN DER VALK, VISKRAAM BINNE VAN DER KOOI • **OENTSJERK:** BAKKER BRAAKSMA • **WYNS:** DE WINZE • **GYTSJERK:** ALBERT HEIJN*, TANKSTATION VAN DEN BELT, POSTKANTOOR • **BURGUM:** BOEKHANDEL FRANKE ATSMAN EN ANNEKE JAGER

AANGEPASTE VERSPREIDING WEGENS CORONAVIRUS:
EXTRA KRANTEN BIJ DE SUPERMARKTEN

Prijsvraag

De foto op de Nieuwestad was uiteraard van de enorme brand die het warenhuis van Vroom en Dreesmann in 1963 verwoeste. Lezers wisten ons nog precies te vertellen waar ze zich op die dag bevonden.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582132360

www.boekhandelvandervelde.nl

In restaurant DE GROTE WIELEN bent u van harte welkom voor een kopje koffie of thee, een lunch of menu à la carte. We bieden volop keuze in vlees-, vis- en vegetarische gerechten en wisselen onze menukaart naar gelang de seizoenen. Op onze wijnkaart prijken karaktervolle en fleurige wijnen afgestemd op het gerecht en passend bij de gelegenheid.

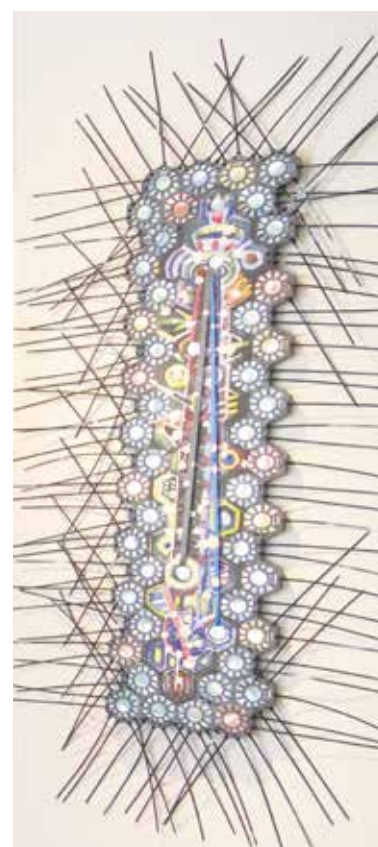
RESTAURANT DE GROTE WIELEN • TEL. 0511-431777

GROOT TERRAS AAN HET WATER • BINNENBARBECUE • ZALENVERHUUR
 VERHUUR APPARTEMENTEN AAN HET WATER

GALERIE DE ROOS VAN TUDOR

Door Andries Veldman • Foto's Simon van der Woude

De Flower Power tentoonstelling vormt de start voor het nieuwe seizoen van galerie De Roos van Tudor aan de Eewal in Leeuwarden. 'Waarom dit thema? Het gaat over de kracht van bloemen, de liefde van de mens voor de kleurrijke wereld van de bloemen en de troost die een enkele bloem kan geven. Noem het nostalgie, maar in feite is dit thema zeer treffend in de tijd van de coronacrisis.'

VELEN PIMPTEN HUN HUIS OP MET KUNST

Galeriehouder Anita van Os heeft zin in deze nieuwe groepstentoonstelling. Ze schudt hiermee het negativisme rond corona van zich af. Ook de bekende galerie aan de Eewal is niet vrij gebleven van de malheur rond het virus. 'Onze grote jaarlijkse tentoonstelling in de Martinikerk in Franeker ging niet door. Dat vonden we natuurlijk niet leuk. En landelijk zijn er allerlei grote evenementen die werden afgelast. Of de Kunst Rai in Amsterdam nog doorgaat, is nog niet bekend. De tentoonstelling is nog niet afgelast.'

'We hebben wel even zitten worstelen hoe het moet met al die Covid-protocollen, maar het is gewoon belangrijk om je aan de regels te houden. Ook al ziet het er in Friesland niet ongunstig uit. We moeten

streng zijn en volhouden. Voor de opening van onze nieuwe overzichtstentoonstelling kunnen we gebruik maken van enkele parkeerplaatsen die nu in gebruik zijn van restaurant Spinoza. We werken goed samen, we kunnen hun plek lenen.'

Als het om de verkopen gaat, mag galerie De Roos van Tudor niet klagen. Mensen verbouwden tijdens de lockdown hun huis, gingen naar hun inrichting kijken en zagen hier en daar nog een gapend gat aan de muur. 'Liefhebbers van kunst uit Amsterdam en een tweede woning in Cornwerd vonden het maar wat fijn dat we geopend waren. Ze hadden nog wat te besteden omdat de vakantie in het water was gevallen en ik kon ze blij maken met twee kunstwerken: een voor hun huis in Amsterdam en een voor hun woning in Cornwerd. Velen gingen hun huis oppimpen.'

DE NIEUWE TENTOONSTELLING OVER DE KRACHT VAN BLOEMEN WORDT GEMAAKT DOOR DE DEELNEMENDE KUNSTNAARS: LIZ AGOSTINI, ROB VAN BERGEN, TON BOUCHIER, LILIAN ELIËNS, NIKKI GENEË, SUZANNE HARTMANS, EVERT VAN HEMERT, GRIETJE HUISMAN, HENK KRIST, SARI PIEK, GEMMA REUTEN, CATRINUS SPINDER, MAARTJE STRIK, TEIGETJE&WOELRAT, PIM VELTHUIZEN, SASKIA WAGENVOORT EN DE LEEUWARDER STADSKUNSTENAAR COTE CREATE.

Het werk van Catrinus Spinder, samen met Gemma Reuten en Cote Create nieuw in de galerie, springt bij binnenkomst meteen in het oog. Het is een bonte collage van vrolijke mozaïeken waarboven bewerkte werphen-gels hangen. 'De hele galerie is op de kop gezet om deze mooie tentoonstelling in te richten. Het hele oeuvre van Catrinus is verweven met zijn zorg om ons milieu. Dat zag je al met zijn bijzondere werken met de koffiefilters. In de Flower Power tentoonstelling is een grote installatie van hem opgenomen. Met opvallende kleuren en veel details heeft hij op bijzonder materiaal een groot uitneembaar wandpaneel geschilderd.'

**NOORD
NEDERLANDSE
BESTRIJDINGSDIENST**

Noord Nederlandse Bestrijdingsdienst
Miedwei 4
9081 AJ Lekkum
Telefoon: (06) 5354 3006

Sierbestrating
Herman split
Steenhandel

De grootste mini-showtuin in uw buurt
Poppeweg 7 in Leeuwarden.
tel. 058-2893411
mob. 06-11597041
kom vrijblijvend kijken!!

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Op een mooie donderdagmorgen trof ik ANDRIES VAN WEPEREN op de Tweebaksmarkt. Ik hield mijn pas in om hem te begroeten. Op de hoek van de Korfmakersstraat vroeg hij mij waarom ik de PvdA zo vaak op de korrel neem. Dat getuigt van liefde, antwoordde ik en ik maakte een gebaar als wilde ik een boom omarmen. Was sich liebt, das neckt sich. Ik had meteen de aardige senioren van de partij voor ogen die zich iedere veertien dagen verzamelen in de recreatieruimte van Sonnenborgh aan de mr P.J. Troelstraweg, waar anders, om kritische vragen te stellen aan hun bestuurders. Dat is (of was) nog de enige plaats van debat in onze stad. Een plek waar gewoon op de man af werd gevraagd hoe het zit. Bepaalde bestuurders drukten hun snor om hier maar geen verantwoording af te hoeven leggen.

Van Weperen heb ik hoog zitten, vandaar dat ik mijn pas inhield en wachtte tot hij de straat overgestoken was. Ik vond zijn vraag nogal curieus. Waarom ik het CDA niet wat vaker kritisch behandelde, vroeg hij mij. Ik overtoefte hem door te zeggen: of laaghangend fruit D66? De partij die niet al te lang geleden bij monde van HILDE TJEERDEMA stevige kritiek uitte op de bestuurscultuur in onze stad en waar je tegenwoordig, nu ze hoog en droog in het college zitten, nauwelijks nog iets van hoort. Tjeerdema was de goednieuwsshow van het college zat. Ze ergerde zich aan de machinaties en de machtsspelletjes die achter de schermen plaatsvonden. De bestuurscultuur was zo belabberd dat er heigesprekken en massages noodzakelijk waren. Ik was wat gehaast en moest Van Weperen achterlaten, die zijn nieuwe fiets bij Lammert de Vries ging ophalen. Dit om de lokale economie in de benen te houden, zo zei hij.

Maar toen ik richting Turfmarkt liep, dacht ik: stommeling die ik ben, ik had Van Weperen moeten confronteren met het Rekenkamerrapport over de vergunningverlening rond de festivals en met name de prominente rol hierin van zijn geliefde PvdA. Van Weperen, voormalig directeur van organisatiebureau Noordplan en zelfs even betrokken geweest bij het organiseren van een popfestival in de Groene Ster, is de man die van de hoed en de rand weet. Had hij zijn wethouder SJOERD FEITSMA niet beter kunnen adviseren? Of ISABELLE DIKS? Dat zou de gemeenschap vast veel minder hebben gekost dan de 850.000 euro die alleen al aan juridische kosten zijn gemaakt om rechthebbenden dwars te zitten.

Wie benieuwd is naar het reilen en zeilen van onze gemeente kan ik het rapport van de Rekenkamer van harte aanbevelen. Hoewel de presentatie van voorzitter JOOP ROEBROEK alleszins mild was, zijn de feiten keihard. De wethouders Sjoerd Feitsma (PvdA) en Isabelle Diks (PAL/GroenLinks), die inmiddels de Leeuwarder politiek hebben verlaten, krijgen er in het rapport ongenadig van langs. Ze hebben er, in ronde taal, een bende van gemaakt. In het rapport wordt gesteld dat de wethouders zich niet aan de wet houden. Gekker kun je het eigenlijk niet krijgen. Verder valt te lezen dat de gemeente de grenzen van het recht opzoekt en bewust overschrijdt. Zo volgt de gemeente de uitspraken van de rechter niet. Eenmaal vastgestelde normen van de rechtbank voor geluid worden door de gemeente niet als geldende richtlijn voor het geluidsbeleid gehanteerd. De gemeente zette 'voldongen feit vergunning' in om de festivals door te laten gaan die niet rechtmatig waren. Ik verzin het niet, maar op pagina 9, tweede alinea staat: de gemeente heeft lak aan de problemen en gezichtspunten die de eigen burgers naar voren brengen. En zo gaat het rapport 121 pagina's door. Op de Turfmarkt aangekomen dacht ik: wat vindt de lokale PvdA-partijelite, die op de achtergrond nog altijd haar partijtje meeblaast, hier nou van? Of is hun macht, nu hun beoogde wethouderskandidaat ARJETTE DE PREE werd afgeserveerd, tanende?

Op de opiniepagina's van de Leeuwarder Courant bleef het akelig stil rond het Rekenkamerrapport. Geen ingezonden stukken van PETER DE HAAN, HERMIEN DE HAAN, JANNIE VLIETSTRA, AP TIMMERMANS en ROEL SLUITER. Het kan natuurlijk zijn dat ze het te druk hebben met het inplannen van hun Toscaanse vakantie.

Het zou moeten borrelen en bruisen in de epicentra Emmakade, Huizum Dorp en op tennisbaan De Molen, waar de voormalige partijkopstukken elkaar regelmatig treffen. Het moet toch niet zo moeilijk zijn om een festival te organiseren op een terrein dat hiervoor geschikt is? Daarnaast moet het toch zeker mogelijk zijn dat zo'n festival, waar duizenden liefhebbers op afkomen, zichzelf bedruipt? En als wethouder Feitsma tonnen over de balk kiepert, dan moet hij hiervoor toch verantwoording afleggen? De opiniërende en analyserende stilte viel me ook al op na het opstappen van MARIJKE ROSKAM als PvdA-leider van de provinciale statenfractie. Amper een jaar in functie werd het haar allemaal wat te druk. Kind, werk, carrière; het is me wat. Waar is meneer Roskam in dit alles, vraag je je af. Het zegt ook iets over het bestuurlijk vermogen van de partij die Roskam bovenaan de lijst plaatste.

De Leeuwarder PvdA laat, als het niet echt nodig is, nauwelijks nog iets van zich horen terwijl allerlei vraagstukken schreeuwen om een openbaar publieksdebat. Je zou van zo'n partij mogen verwachten dat die het voortouw neemt voor een coronadebat. Of zich verdiept in het onderwijs, nu een kwart van de vijftienjarigen nauwelijks kan lezen en schrijven en dure bijspijkerinstituten als paddenstoelen uit de grond schieten. Of zich het lot aantrekt van burgers die geconfronteerd worden met de energietransitie en, zonder dat ze er veel invloed op kunnen uitoefenen, van het gas worden afgesloten. De partij zou zich kunnen verdiepen in de digitale tweedeling. De lokale PvdA lijkt niet meer van publieksdebatten te houden, maar houdt het liever bij een inloop voor leden, zoals op de PvdA-website aangekondigd. Verkiezingen zijn een lastige onderbreking van het besturen, hoor je wethouders wel mompelen.

Dat de festivals broodnodig waren om Culturele Hoofdstad leven in te blazen wil ik wel geloven. Maar wat is hiervan de erfenis? Wie nog altijd spreekt over het succes van Culturele Hoofdstad vraag ik toch vriendelijk om zich nog eens achter het oor te krabben of het nieuwste boek van GEERT MAK tot zich te nemen. De partijkopstukken Ap Timmermans en Andries van Weperen weten als geen ander hoe de hazen liepen. En het allerbelangrijkste: de culturele infrastructuur van Leeuwarden is met allerlei kwijnende instituties nog altijd niet op orde. Schiet directeur KRIS CALLENS van het Fries Museum aan en vraag hem wat hij ervan vond. Het mooie weer heeft Culturele Hoofdstad gered, zei hij onlangs in het Oranje Bierhuis, niet het programma.

FLEXIBELE HUURPRIJS STORAGE SPOT

Rollema opende onlangs Storage Spot, opslagruimtes die gehuurd kunnen worden op bedrijventerrein De Hemrik.

Jelle Rollema vertelt: 'Storage Spot is net weer even wat anders dan anders. Wij bieden ruimtes aan in een mooi geoutilleerd pand. Iedere gebruiker kan 24/7 via een pasjes-systeem bij Storage Spot terecht. Goederen kunnen zelfstandig worden overgeslagen in een afgesloten, overdekte ruimte. We hebben er alles aangedaan om het voor de huurders zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Ook met de flexibele huurprijs van de ruimtes spelen we in op het gemak om goederen elders onder te brengen. Vanaf 30 euro per maand zijn de boxen voor iedereen beschikbaar. Mocht er toch nog hulp nodig zijn, dan zijn we uiteraard bereid om de helpende hand te bieden.'

De Rollema's willen een rol spelen bij de maatschappelijke ontwikkelingen zoals milieu en energie. Maar lopen met hun ambitie regelmatig tegen grenzen aan. 'De ambitie om te vergroenen is mooi, maar je verwacht in een ontwikkeld land niet dat vergroening de economie in de weg zit.' Ondernemer Tjalling Rollema keek raar op van de brief die hij van netbeheerder Liander ontving nadat hij bij dit bedrijf aan de bel had getrokken. Wat blijkt? Bedrijvenpark De Hemrik zit aan de maximale capaciteit van leverantie van elektriciteit. 'Liander adviseert om op te houden met ondernemen, anders kan ik dit niet uitleggen. Liander is drukdoende op met oplossingen te komen, maar zij zitten op de korte termijn wel met een tekortschietend netwerk.'

De ambitie van Rollema om 4500 zonnepanelen op zijn nieuwe pand aan de Poolsterweg (het voormalige kaaspakhuis van Frico) te leggen gaat niet lukken. 'Ik mag ze er wel op leggen, maar ze worden niet aangesloten.' Zoon Jelle vult aan: 'Je kunt, als ik het goed begrijp, alleen nog extra capaciteit krijgen wanneer je een lege loods aankoopt en de hoeveelheid stroom die er werd gebruikt overhevelt naar je nieuwe pand.'

Het grootste deel van het voormalige pakhuis is ingenomen door Huhtamaki, die hier werkt aan een oplossing voor het plastic in de supermarkt. 'Zo'n bedrijf past prima bij onze filosofie. Ze zijn druk bezig een alternatief te ontwikkelen voor de milieubelastende verpakkingen. Hier op de Hemrik werkt men onder meer aan de opstelling van een productielijn waar de alternatieve verpakkingen van de lopende band moeten gaan rollen.'

Ook ingenieursbedrijf Skidworx is gevestigd in het pand aan de Poolsterweg. Winkels zoals meubelzaak Winje Wanje die hun magazijn de deur uit doen en de vrijkomende ruimte benutten voor hun winkel zijn huurder geworden. Rollema: 'Je ziet steeds vaker dat winkels besluiten om hun magazijnen anders te benutten. Ze krijgen hierdoor meer verkoopoppervlakte en zo'n magazijn buiten de deur is ook gunstig voor de belevering. Steeds meer gemeenten gaan ertoe over om de grote distributiebedrijven buiten de binnenstad te houden en goederen met elektrische wagentjes te verplaatsen vanuit een magazijn op het bedrijventerrein.'

**DE VOORSTELLINGEN IN HET KOEPELTHEATER
ZIJN VOORLOPIG AFGELAST**

OPVALLEN IN LIWWADDERS? BEL REMCO JAN VELDMAN 06-25223490

REDACTIONEEL

Zoals eerder gezegd, pakken wij zaken waarmee u zit graag op. We zien dat u onze journalistieke activiteiten waardeert en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u deze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 o.v.v. Liwwadders Journalistieke Producties.

U merkt het wel: Liwwadders is niet zomaar een huis-aan-huisblaadje. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, kantines, sporthallen, wachtkamers en stamtafels) gratis verkrijgbaar in de gehele gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er aangevuld. In enkele Leeuwarder wijken en in het dorp Grou wordt Liwwadders af en toe huis aan huis bezorgd. Ook in Akkrum, Gytsjerk, Hurdegaryp, Oentsjerk en Stiens is de krant verkrijgbaar. Nieuw is de verschijning in Beetgumermolen. Daar wordt Liwwadders sinds kort op verzoek huis aan huis bezorgd.

Bent u als ondernemer geïnteresseerd in een bedrijfsreportage? In een mooi verhaal dat gratis wordt doorgeplaatst op onze goedbezochte website?

Neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl

Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

NIEUW GEOPEND IN LEEUWARDEN!

Haagens
Lunchroom

Wie zijn wij

In Dokkum zijn we al meer dan veertig jaar een begrip en vanaf juli 2020 openen we onze tweede vestiging in Leeuwarden aan de Tesselschadestraat 35a (onderin het Roemerhuys). Wij houden van kwaliteit, gezelligheid en echt lekkere huisgemaakte broodjes, salades, pokebowls, burgers en plates. Maak kennis met onze uitgebreide menukaart waarbij we vooral werken met lokale verse producten zoals kaas van de kaasboer en vlees van de slager.

Onze trots is het broodje gezond. Een royaal belegd broodje overgoten met onze huisgemaakte saus van geheim recept. Pas op; eenmaal geproefd en je wilt nooit meer anders.

WELKOM BIJ HAAGENS LUNCHROOM

HAAGENS LUNCHROOM | TESSELSCHADESTRAAT 35A | 8913HA | LEEUWARDEN
WWW.HAAGENS.NL | INFO@HAAGENS.NL | 058-7410007 | PARKEREN NAAST DE DEUR

Buro Weerbaarheid (Menno Tuik)

Voor personal coaching, groepstrainingen
en weerbaarheid!

5 & 6 NOVEMBER VOOR PROFESSIONALS
TRAINING OP TERSCHELLING

BE THERE!

PS (1) ZIE: IMPRESSIE VAN HET WERKEN MET MENNO
(DE REIS V.D. HELD/DE LEFDAG MET ALS HOOFDTITEL: UT MUT ER ÚT!)
[HTTPS://YOUTU.BE/UCD4NP_-Q00](https://youtu.be/UCD4NP_-Q00)

PS (2) PLUS NATUURLIJK DE LANCERING OP 4 APRIL JL. VAN HET BOEK
"UT MUT ER UT!" MET VOORWOORD VAN FOPPE DE HAAN. HIER GAAT
HET OM BOEK, TRAINING & NIEUWE WEBSITE: WWW.UTMUTERUT.NL

BURO WEERBAARHEID

PELIKAANSTRAAT 8A • 8916 AE LEEUWARDEN T: 0610406919 • E: INFO@BUROWEERBAARHEID.NL
W: WWW.UTMUTERUT.NL / WWW.MENNOTUIK.NL / WWW.BUROWEERBAARHEID.NL

"Wij laten heerlijk
voor ons koken"

Bestel &
WIN!

Proeven?
3 maaltijden
€15,-

Lekker
eten met gemak!

Eten met gemak is de maaltijdservice voor iedereen die vers, gevarieerd en lekker wil eten, maar te weinig tijd heeft of niet in staat is om zelf een verse maaltijd op tafel te zetten. Bestel nu een proefbox en maak kans op een week lang gratis maaltijden (t.w.v. 7 maaltijden). Stel zelf uw proefbox samen van 3 gerechten.

- ✓ Verse gerechten voor thuis
- ✓ Stel zelf uw maaltijd samen
- ✓ Diëten en voedingsgewoonten
- ✓ Persoonlijke bezorging door Alex Lubbers
- ✓ Veilig betalen, ook per pin

Enkele voorbeelden uit ons ruime assortiment:

Runderlapje

Kipsaté

Pastaschotel

Babi ketjap

Tongschar-zalm

Kip pilav

Gehaktbal

Varkenshaasoester

Bestellen? Bel Alex Lubbers: 0513-201 008 of via etenmetgemakfriesland.nl

Friesland Vitaal
Blijf Gezond. Blijf Bewegen!

 Topro Carbon Rollator Adviesprijs €699 €629,-	 Topro Troja 2g Adviesprijs €449 €369,-	 Rollator Light Adviesprijs €179 €149,-
 Rollator Trollimaster Adviesprijs €279 €229,-	 Rollator Trust Adviesprijs €349 €299,-	 Krukken Adviesprijs €44,99 €30,-
 Scootmobiel Afikim Adviesprijs €3799 €3299,-		 Kymco maxi xls Adviesprijs €3399 €2999,-

Friesland Vitaal Hulpmiddelen Service en advies aan huis

Bel 06 144 060 31 frieslandvitaal@gmail.com www.frieslandvitaal.nl

Mooie en eigentijdse tweedehands kleding bij

Tekst en foto Lisanne van der Ploeg

REGVERDIG

Wanneer je de winkel Regverdig op Over de Kelders 4 binnenstapt, krijg je niet de indruk dat het om tweedehands kleding gaat. De winkel hangt vol met hippe kledingstukken die er als nieuw uitzien. En je hebt een uniek item, want van elk kledingstuk is er maar één.

Vijf jaar geleden is Julia Visser (30) begonnen met zelf duurzamer te leven en betere keuzes te maken: 'Ik ben veel gaan lezen, heb gekeken hoe anderen dit aanpakten en ik keek ook veel documentaires. Ik hield toen al van kleding, maar ik vond het moeilijk om erachter te komen hoe de kledingindustrie in elkaar stak. Dat mensen uitgebuit worden, hoe kleding geproduceerd wordt en dat, wanneer daarvan een deel niet wordt verkocht, dit gewoon verbrand wordt of tussen afval terechtkomt. Ik voelde me schuldig om kleding te kopen bij grote goedkope ketens zoals H&M. De prijzen zijn daar zo laag, dat gaat ten koste van mens en milieu.' Vanaf dat moment is Julia duurzame en tweedehands kleding gaan kopen.

Kringloopgeluk

Julia is altijd al fan geweest van de kringloop. 'Bij de kringloop moet je echt tegen goede kledingstukken aanlopen. Je moet heel veel items door tot je iets leuk vindt. Ik vind dat niet erg, ik vind het leuk om te doen, maar er zijn ook mensen die denken: daar begin ik niet aan. Toch vond ik het lastig om genoeg leuke hippe kleding te vinden. Sommige dingen zijn erg gedateerd en je moet lang zoeken voordat je een complete garderobe bij elkaar hebt.'

Tweedehands kleding moet je kunnen passen

Van oorsprong was Julia docente Engels, maar ze raakte in een burn-out. 'Toen het na een jaar nog niet goed zat, zei mijn bedrijfsarts dat ik iets moest doen wat ik echt leuk vond. Ik wist eigenlijk meteen dat ik iets met mijn liefde voor tweedehands kleding wilde doen. Dat resulteerde in Regverdig: een winkel waar alle kleding goed uitgezocht en netjes gesorteerd is en waar je het ook kunt passen. Want je kunt natuurlijk ook tweedehands kleding via bijvoorbeeld Marktplaats of Vinted kopen, maar het is altijd afwachten of het past en leuk staat.'

Verandering

De winkel zit er nu bijna een jaar. 'Het overtreft mijn verwachtingen', vertelt Julia enthousiast. Daar waar het begon met Ikea-rekjes vol kleding van haarzelf en vriendinnen is het nu uitgegroeid tot een winkel met een groot assortiment aan tweedehands kleding. 'Ik wilde een winkel beginnen waar ik zelf ook zou willen shoppen. Dat werd Regverdig. Er zitten hier wel meerdere tweedehands kledingwinkels, maar die hebben net weer een andere doelgroep en stijl.' Het concept van Regverdig is dat mensen er kleding kunnen inbrengen. Julia zoekt de mooie stukken eruit, die hangen acht weken in de winkel en de eigenaar krijgt 40% van

de opbrengst. 'Ik maak een keuze van de kledingstukken waarvan ik verwacht dat ze sowieso verkocht raken. Als ze na acht weken niet verkocht zijn dan mogen de mensen een keuze maken of ze het terug willen of dat ze naar de kledingbank gebracht mogen worden. Dan krijgen mensen met een minimuminkomen of lager de kleding. Zo blijft het ook lokaal en in de buurt!'

Klanten zijn ook erg betrokken

Bewustwording

De winkel trekt veel bezoekers en kopers tussen de 18 en 40 jaar, waaronder veel studenten. De leeftijd is zo divers omdat veel jongeren die nu opgroeien zich meer bewust worden van klimaatverandering en de impact die dit heeft. 'Klanten zijn ook erg betrokken: ze komen kleding brengen, maar ook weer kopen. De winkel is zo een soort gedeelde kledingkast.'

Tweedehands kleding kan ook hip zijn

'Als je hier iets koopt, dan denk je misschien niet: ik maak een duurzame bewuste keuze, want de items die in de winkel hangen zijn vooral van bekende winkelketens. Sommige mensen kopen tweedehands omdat het goedkoper is of

omdat ze een klein budget hebben, maar het is leuk dat wanneer mensen hier iets kopen, ze onbewust een duurzame keuze hebben gemaakt omdat het een hergebruikt product is. Ik heb me nu vooral gefocust op tweedehands. Daarnaast verkoop ik duurzame nieuwe producten zoals tasjes van biologisch katoen en sokken van bamboe.' Wat Julia leuk vindt, is dat de winkel vaak de verwachtingen van bezoekers overtreft. Veel mensen hebben een lage verwachting bij tweedehands kleding, ze denken dat het oubollig en een beetje vies is. Of dat het iets is voor armere mensen die geen andere keuze hebben. 'Als mensen hier in de winkel komen, zien ze dat tweedehands kleding ook leuk, fris en hip kan zijn. Ik vind het mooi dat mensen door mijn winkel een andere blik krijgen.' Er hangt bijvoorbeeld kleding van Scotch&Soda, Zara en Costes.

Toekomst

De naam Regverdig is Afrikaans en betekent 'rechtvaardig'. 'Dat is mijn drijfveer achter de winkel', voegt Julia toe. Tijdens de lockdown is Regverdig zes weken dicht geweest. Half mei ging de winkel weer open. Vanaf dat moment ging het goed en de winkel groeit. Mijn droom voor de toekomst? Een grotere winkel, misschien op de Nieuwestad, Regverdig groeit al bijna uit zijn jasje! Maar op dit moment probeer ik vooral te genieten van hoe goed het nu gaat.'

O, O, O, WAT IS DAT HEERLIJK: SOUSVIDE SPARERIB VAN KALF

Eerder vertelde ik dat er niks lekkerder is dan lamsbout in tomatensaus. Dat is natuurlijk zo, maar sousvide sparerib van kalf (ja, kalf) is ook iets om je vingers bij af te likken. O, o, o, wat is dat heerlijk.

Onze sparerib is gemarineerd met appelstroop, honing en tijm. Je schuift het even in de oven, temperatuur op 180 graden, aardappeltjes erbij en je hebt een heerlijke maaltijd. In ons mooie Skranshúske serveren we onze Mexicaanse kip met paprika op een zachte bol. Koude pastasalade erbij en smullen maar. Voor het smakelijke prijsje van 3,50 hoeft je dit niet te laten staan. Ook de horeca heeft ons gevonden. De Leeuwarder restaurants Yserman, Saray en Tai-By-Jai halen bij ons hun fijne slagersproducten.'

MEINO SWART INTERNATIONALE SLAGERIJ VREDE IN DE SCHRANS IN LEEUWARDEN

DE VLEGBASIS
LEEWARDEN

Door Gina Kamsma • Beeld Anton Feddema

VLEGGBASIS

TEGEN GELUID

Eindelijk is aan Liwwadders duidelijk gemaakt waarom de komst van de straaljager F-35 op de Vliegbasis Leeuwarden milieu-neutraal zou zijn. De Inspectie voor de Leefomgeving en Transport van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft Liwwadders twee vergunningen uit 2019 toegestuurd waaruit moet blijken dat de geluidsbelasting van straaljagers op woningen niet toeneemt door de lawaaiërige F-35. Defensie zou geluidsruimte van de F-16 is geruild tegen geluidsruimte van de F-35. Minder lawaai van F-16's en meer lawaai van de F-35's. De geluidsbelasting moet minimaal gelijk blijven, vindt de inspectie. Volgens de inspectie is, tenzij sprake is van een incident, maximaal 55 decibel geluid op de gevels van woningen acceptabel bij het grondgebonden geluid van straaljagers. Dat is het geluid dat de vliegtuigen maken terwijl er nog contact is met de grond. Omdat alle geluidsrapporten in verband met de veiligheid van de Staat niet openbaar worden gemaakt, is dit niet te controleren.

GEMEENTE LEEUWARDEN WETTELIJK ADVISEUR

Eerder deed Liwwadders er melding van dat de gemeente wettelijk adviseur is bij iedere vergunning voor de Vliegbasis Leeuwarden. De aanvragen voor de vergunningen van 5 september en van 28 november 2019 voor de F-35 zijn aan de gemeente voorgelegd. In beide vergunningen staat dat de gemeente geen adviezen heeft gegeven. Daarom gaat de inspectie er maar vanuit, dat de Gemeente Leeuwarden kan instemmen met het verlenen van de vergunningen. Wie zwijgt, stemt toe. Naar aanleiding van vragen uit de gemeenteraad (PAL GroenLinks) hierover laten burgemeester en wethouders weten dat ze de vergunningsaanvragen niet goed kunnen beoordelen. Het lijkt aannemelijk dat het milieu en de gezondheid van omwonenden goed worden beschermd, aldus B&W. Maar zonder de geheime geluidsrapporten hebben B&W geen goede

beoordeling kunnen maken. B&W hadden de inspectie echter naar aanleiding van de aanvragen kunnen adviseren de informatie over het geluid wel aan hen bekend te maken. Zij hadden kunnen melden dat zij als overheidsbestuurders de veiligheid van de Staat niet in gevaar zouden brengen en dus het materiaal niet openbaar zouden maken. Daaraan had kunnen worden toegevoegd dat B&W de plicht hebben goed voor het milieu en de inwoners te zorgen.

GEEN INBRENG GEMEENTE IN OVERLEG MET DEFENSIE

B&W erkennen in dezelfde brief aan de gemeenteraad dat de vliegbasis twee benodigde vergunningen niet heeft. Eén voor de gehele vliegbasis op de grond die bedoeld is om het milieu te beschermen, waaronder de gezondheid van mensen. Ter vervanging van de oude vergunning van 14 juni 2001 moeten de milieugevolgen van de huidige vliegbasis beoordeeld

worden op basis van de actuele technische en wetenschappelijke inzichten. Op de tweede plaats ontbreekt een vergunning voor de bescherming van de natuur tegen negatieve gevolgen van de vliegbasis als geheel, ook in de lucht. Een natuurvergunning heeft de vliegbasis nog nooit gehad, ondanks beloftes van Defensie van al jaren geleden om deze aan te vragen. In het halfjaarlijkse overleg met Defensie heeft de gemeente niet aangedrongen op het spoedig aanvragen van deze vergunningen door Defensie. Leeuwarden heeft namelijk geen specifieke inbreng gedaan op dit onderwerp omdat de vergunningssituatie

met regelmaat op de agenda staat, aldus B&W. Het verslag van de bijeenkomst van 11 november 2019 toont dat slechts het ontbreken van de milieuvergunning is besproken, waarbij Defensie heeft gemeld dat de aanvraag voor de vergunning op de lange baan is geschoven. Wethouder Hein de Haan (PvdA) was aanwezig maar heeft ook volgens het verslag niets ingebracht. De volgende vergadering is pas op 9 november 2020. De voorjaarsvergadering 2020 is in verband met de coronacrisis eenzijdig door Defensie afgelast. Digitaal vergaderen zou voor deze bijeenkomst geen goed alternatief zijn.

EEN HEERLIJK WARME WEBASTO KACHEL IN UW AUTO?

RIJ NU NAAR DE KLIMAATBEHEERSING
SPECIALIST VAN FRIESLAND
VOOR UW AUTO, BOOT OF CAMPER

AUTOTEMP LEEUWARDEN | URANUSWEG 14 | 058-2885355

LEES OP LIWWADDERS.NL OVER SÚDWEST- FRYSLÂN

- WAT IS ER AAN DE HAND IN SÚDWEST-FRYSLÂN?
- AMBTELIJKE TOP GEMEENTE SCOORT 3,4
- VRIENDJESPOLITIEK IN AMBTELIJKE TOP
- VEEL INTERNE KRITIEK OP HOOGSTE AMBTENAAR

RUILT GELUID

GEEN GELUIDSVORSCHRIJVEN VliegBasis TOT 5 SEPTEMBER 2019

Uit de verander-vergunningen van 5 september en 28 november 2019 blijkt dat de inspectie heeft geconstateerd dat de verouderde milieuvergunning van 14 juni 2001 geen geluidsvoorschriften voor de vliegbasis kent. In de tweede helft van 2019 heeft de inspectie dit proberen te repareren door alsnog in deze vergunningen geluidseisen op te nemen, specifiek voor de F-35. Daartoe is een geluidsrapport verschenen op 17 juli 2019, dat geheim is. De nieuwe geluidsvoorschriften ziet de inspectie als een aanvulling op de milieuvergunning van 14 juni 2001. Niet valt in te zien waarom de inspectie in 2019 geen nieuwe aanvraag van Defensie voor een milieuvergunning voor de gehele vliegbasis heeft geëist. Op 13 mei 2020 heeft de inspectie dat wel gedaan. Maar toen waren de vergunningen voor de F-35 er al. Bovendien hebben de geluidsnormen slechts betrekking op het proefdraaien van de straaljagers op de grond, omdat alleen daarvoor verander-vergunningen zijn aangevraagd. Daarom zijn er geen wettelijk noodzakelijke geluidsnormen voor bijvoorbeeld het opstijgen van de straaljagers.

KOMST F-35 MILIEU-NEUTRAAL?

In de vergunning van het 5 september 2019 wordt gesteld dat met de komst van de F-35 een transitie situatie ontstaat. Tijdelijk zijn zowel de F-16 als de F-35 operationeel, tot de F-16's geheel zijn vervangen door de F-35's. Om binnen de nieuwe geluidsnorm van maximaal 55 decibel op de gevels van huizen te blijven is een

OP GROND VAN GEHEIME GELUIDSRAPPORTEN STELT DE INSPECTIE DAT DE KOMST VAN DE F-35 GEEN EXTRA LAWAAI VEROORZAAKT OP DE VliegBasis LEEUWARDEN. GELUID VAN DE F-16 GERUID TEGEN GELUID VAN DE F-35.

Bij het proefdraaien van straaljagers komt stikstof vrij. Dat betekent fijnstof in de lucht.

(geheime) rekensom nodig. Er verdwijnen F-16's ten gunste van de F-35's. De F-35's zullen bovendien korter en minder vaak proefdraaien. Hoe zich dit verhoudt met de veiligheid wordt niet vermeld.

INSPECTIE ZIET GEEN NOODZAAK VOOR EEN MILIEUEFFECTRAPPORT

In de twee vergunningen uit 2019 staat dat geen milieueffectrapportage nodig is voor de komst van de F-35. Voor projecten die een grote invloed kunnen hebben op het milieu moet, voordat de vergunning kan worden verleend, een MER worden gemaakt. Die projecten worden omschreven in landelijke regelgeving. Bijvoorbeeld voor het oprichten, wijzigen of uitbreiden van een testbank voor motoren is een MER nodig. De inspectie stelt dat geen sprake is van een testbank omdat de straaljagers in hun geheel buiten op een platform geparkeerd staan. Voor een testbank in een autogaragebedrijf waarbij auto's niet in zijn geheel binnen op de testbank staan,

geldt wel de noodzaak van een MER. Het proefdraaien van straaljagers buiten heeft toch meer invloed op het milieu? Ook zou geen sprake zijn van een wijziging van het gebruik van de vliegbasis, waarvoor ook een MER nodig is. Er werd al proefgedraaid met de F-16 en de komst van de F-35 maakt het gebruik van de luchthaven niet intensiever, aldus de inspectie. Mag Schiphol ook zonder MER kiezen voor het toelaten van lawaaiërger burger-vliegtuigen?

STIKSTOFUITSTOOT NIET IN KAART GEBRACHT

Eerder liet de woordvoerder van Staatssecretaris Barbara Visser van Defensie schriftelijk weten aan Liwwadders dat de uitstoot van stikstof (bij het verbruik van brandstoffen) bij militaire vliegtuigen niet wordt geregistreerd. Wel wordt dit in kaart gebracht bij de aanvraag van een vergunning, indien aan de orde. Bij het proefdraaien van straaljagers komt stikstof vrij. Dat betekent fijnstof in de lucht, dat

voor mensen en voor de natuur niet goed is. Uit de tekst van de twee vergunningen van 2019 wordt duidelijk wat Defensie bedoelt met het in kaart brengen van de stikstofuitstoot. Het beschermde natuurgebied de Groote Wielen, op 5 km van de Vliegbasis Leeuwarden, wordt genoemd als het dichtstbijzijnde tegen stikstof te beschermen gebied. Volgens de inspectie kan ervan uit worden gegaan dat er niet meer stikstof zal worden uitgestoten in de vergunde situatie, omdat de F-35 korter en minder vaak proefdraait dan de F-16. Is dit 'in kaart brengen'?

NIET VERGUNDE SITUATIE BEPALEND VOOR BEOORDELING VAN HOEEVEELHEID STIKSTOFUITSTOOT?

Dit is de eerste beoordeling van de effecten van de uitstoot van stikstof door de vliegbasis op de natuur. Een natuurvergunning ontbreekt immers. Dat vraagt een volledige beoordeling. Een vergelijking maken met een niet aan de natuurregelgeving getoetste en dus niet vergunde oude situatie met stikstof van alleen F-16's is onvoldoende. Een volledige toets is ook al nodig voor de nog aan te vragen natuurvergunning en milieuvergunning. Die aanvragen worden voor 1 oktober 2020 ingediend, aldus Defensie. Overigens had de gemeente als wettelijk adviseur over het natuuraspect advies kunnen geven over deze twee vergunningsaanvragen in 2019. B&W hadden de inspectie kunnen adviseren een professioneel stikstofrapport te laten opstellen, alvorens te besluiten over de aanvragen. Dat geluidsrapportages geheim zijn, maakt voor dit onderwerp niets uit, omdat het niet om geluid gaat.

Hotel -Eetcafe
Duhoux *sinds 1916*

- BRUILOFTEN • VERGADERINGEN
- CURSUSSEN

GREATE BUORREN 4-8 • 9088 AE WIRDUM (FRIESLAND)
TEL: +31 (0)58 255 15 13 • EMAIL: INFO@HOTEL-DUHOX.NL

BELUISTER DE PODCASTS OP LIWWADDERS.NL

Met **PETER BOOMSMA** praten we over zijn nieuwe boek *De kracht over het lokale* – zicht op het Friese medialandschap. Boomsma is zelfstandig communicatieadviseur en werkte onder meer voor de gemeente Weststellingwerf en de politie Friesland. Hij was woordvoerder van de commissaris van de koning in Friesland. Het gesprek gaat onder meer over de wonderlijke terugkeergarantie van provinciaal ambtenaar Marcel de Jong. Met **RUTGER BOELSMA** (RBC Consultants)

spraken we over het midden- en kleinbedrijf, de motor van de Nederlandse economie. Boelsma laakt de houding van de overheid ten opzichte van het midden- en kleinbedrijf. 'Daar denkt men: ach, ze gaan toch wel door.'

BELUISTER DE PODCAST OP LIWWADDERS.NL MET RUTGER BOELSMA

- 5000 tot 7000 Friese mkb-bedrijven verdwijnen
- de rol van banken is nog steeds troebel

- NOM moet afdalen naar het mkb
- Friesland verliest pareltjes van bedrijven
- onderwijs mist les in hardheid van het ondernemen

BELUISTER DE PODCAST OP LIWWADDERS.NL MET MARK LETTINGA

- ik herkende mezelf in de hoofdrolspeler van *The Wolf of Wall Street*
- ik gebruikte, loog en bedroog
- overheden weten niet wat ze moeten doen

Hoe Jan Slagter (MAX) sponsor werd

Het was op 30 mei 2015, dat prominenten meevoeren op de SKS-skûtsjes in de strijd om de Friso-bokaal. Die prominenten waren captains of industry of anderszins invloedrijk. Een van hen was Jan Slagter, omroepbaas van MAX.

Het lot bepaalde, dat Slagter op het Leeuwarder skûtsje terecht kwam. Siets Meeter was de schipper. Ruurd Visser en Eldert Ferwerda trokken aan de schoot. Het waaide die dag hard op het Sneekermear, Ferwerda schat windkracht 7. 's Morgens was de eerste wedstrijd al afgelast.

"Maar ja", zegt Ferwerda, "die lui binne overal fandaan naar Sneek kommen, die mutte al even sile." Dus 's middags zou het dan toch maar doorgaan. Aan boord van de Rienk Ulbesz zat ook gedeputeerde Sietske Poepjes. Als het schip schuin ging, klotste het water door het gangboord en over de knieën van Poepjes.

"Se mut mar even achterop bij ut helmhout", zei schipper Meeter Sietske naar achteren en ze zat nog maar net, toen er dikke golf haar overviel. "Toen was se tot anne nek toe nat", herinnert Ferwerda zich. "Maar se ferbilkte niet."

Voor op het dek trok Jan Slagter al maar witter weg. "Soa bleek as un laken was ie", zegt Ferwerda, "hy hat de nagels in ut dekseil setten." De man was doodsbang, achteraf wel verklaarbaar, want toen vertelde hij pas, dat hij niet zwemmen kon.

Al maar hoger werden de golven op het Sneekermear. Bijna alle schippers besloten richting wal te zeilen en aan te meren. Ook het Leeuwarder skûtsje. Het eerste touw was al naar de wal gegooid, toen Eldert Ferwerda naar Jan Slagter ging.

Ferwerda: "Ik sei teugen de man, die stond te bibberen as un skoathonsje. Ik sei: Meneer Slagter, an jou de keus: of jou wurre sponsor of wij seile nog un rontje. Ik word sponsor, zei Slagter onmiddellijk."

Eenmaal aan wal verzuchtte Slagter: "Ik ben wel eens in Afghanistan door een mijnenveld gelopen, maar ik was vandaag banger dan toen." Slagter hield zich aan zijn woord, al moesten voor het sponsorbedrag wat kunstgrepen gedaan worden, want MAX mocht als publieke omroep natuurlijk geen sponsor van een skûtsje zijn. De omroep maakte een documentaire over het skûtsje en zijn bemanning en in ruil daarvoor betaalde het een bedrag, toevalig het sponsorbedrag.

Blijft de vraag of daar op het skûtsje bij windkracht 7 op die 30ste mei in 2015 een aspirant-sponsor onder ontoelaatbare druk was gezet. Eldert Ferwerda vindt van niet: "Het was een win-win situatie. Het Ljouwerter Skûtsje had er un sponsor bij en Jan Slagter stond niet meer te bibberen."

De kracht van het team van het Ljouwerter Skûtsje

Het is even wennen voor Willem Zwaga, schipper van het Ljouwerter Skûtsje. Zo lang zijn herinneringen teruggaan, kan hij zich geen zomer zonder skûtsjesilen heugen.

Eerst als jongetje op het volgschip bij heit Ulbe, later als jongste bediende op het Leeuwarder skûtsje de Rienk Ulbesz, vanaf 2012 als schipper op zijn eigen skûtsje in de IFKS en sinds 2016 als schipper van het Ljouwerter Skûtsje: altijd werd er in juli gezeild en gestreden op de Friese wateren. Maar dit jaar is het met de corona-crisis allemaal anders.

Er kon door de strikte regels niet worden gezeild. Dus dat was wennen voor de liefhebbers en deelnemers aan het prachtige evenement. Niet dat Willem Zwaga zich verveelt, in tegendeel. Eind juni werd hij eigenaar van een ander binnenvaartschip en thuis zat hij midden in een verbouwing. Dus afleiding genoeg, maar toch.

Wat zou resten waren de jubileumwedstrijden op de Langwarder Wielen, maar door dat de coronabesmettingen ook in Friesland weer de kop opsteken, zijn die wedstrijden ook afgelast. Eerlijk gezegd, Zwaga stond ook niet bepaald te trappelen, want hij weet het is surrogaat voor wat ze gewend waren.

En bovendien, zo gemakkelijk lieten die wedstrijden zich voor zijn bemanning niet eens plannen. "Ik ha noch al wat bemanningsleden dy't selsstannich ûndernimmer binne. Dy wolle de skea fan de corona-krisis graach ynhelje", zegt Zwaga.

Jeugdvrienden

Trainingen schieten er daarom nog wel eens bij in en dat maakt, dat het Ljouwerter Skûtsje ogenschijnlijk minder goed voorbereid aan de start in Langweer lijkt te verschijnen. Maar dat valt mee, vindt Zwaga, hij kent het schip en hij kent zijn bemanning. Als jonge kinderen groeiden ze zomers met elkaar op, aan en op het water. Jeugdvrienden voor het leven zijn het. Ze gaan voor mekaar door het vuur.

Willem Zwaga: "Wy binne in freonemploech,

wy sile al jierren meitelkoar. Wy hawwe yn elk gefal gjin teambuilding noadich. Wy hoege yn de winter net mei syn allen de sportskoalle yn om in ienheid te wurden, dat binne wy al."

De Zwaga's zijn onlosmakelijk verbonden aan de geschiedenis van het Ljouwerter Skûtsje. Rienk Zwaga was de eerste Zwaga als schipper, later zijn broer Lammert en daarna zijn zoon Ulbe. Diens zoon Willem is sinds 2016 schipper. Het skûtsje heet de Rienk Ulbesz, dus de band tussen Leeuwarden en de Zwaga's is historisch gegroeid en ogenschijnlijk niet te verbreken.

Willem Zwaga weet dat hij deel uitmaakt van die traditie, dus toen Langweer - het dorp waar hij woont - hem vroeg als schipper, voelde hij zich vereerd, maar koos gevoelsmatig voor Leeuwarden. Vanwege de historie vooral, maar het toenmalige skûtsje van Langweer beloofde op voorhand ook al geen grote successen.

Heit Ulbe werd twee keer kampioen met de Rienk Ulbesz en natuurlijk wordt verwacht, dat Willem in zijn voetsporen zal treden. Zeker na 2018 toen de Leeuwarders fraai vijfde werden, enkele dagwedstrijden wonnen en wat sneu naast de titel grepen. Dat jaar maakte wel dat verwachtingen voor 2019 hooggespannen waren.

Tegenvaller

Zwaga had een balg van 1500 kilo laten verwijderen om wat vlotter te kunnen starten, met een wat kleinere fok en dacht om de hoofdprijs te zullen strijden. Maar na een vooral slechte eerste week eindigde hij met zijn ploeg slechts als achtste en dat viel hem, de bemanning en de commissie zwaar tegen.

"Myn skuld", zegt Willem Zwaga onomwonden, "ik hie de earste wike de kop der net goed by." Hij zat in de onderhandelings-

gen over de verkoop van zijn tanker en de aanschaf van een ander binnenvaartschip, maar waar hij vooral mee ompakte, was hetgeen een van beste maten aan de vooravond van het SKS-skûtsjesilen in Grou overkwam.

Bij het aanmeren raakte de man bekneeld, werd zwaargewond aan zijn arm en per ambulance afgevoerd. Van dat voorval had Zwaga de eerste week veel last. Voorzitter Johan Haringsma zegt: "Willem is een gevoelige jongen, nu een jaar later, heeft hij er nog last van."

Zoveel is wel duidelijk, als een schipper van een skûtsje niet op zijn scherpst is, dan gaat dat ten koste van de prestaties, want ook in het skûtsjesilen gaat het vaak om details. De tweede week ging het wat beter, hetgeen Zwaga nu nog doet verzuchten: "Hiene wy de earste wike syld sa as wy de twadde wike sylden, dan hiene wy wer gewoan yn de top 5 stien."

Het spijt hem dat het zo mis gelopen is, want hij roemt de inzet van het bestuur en van de groep sponsoren, die het hem mogelijk maken het schip zo goed mogelijk uit te rusten. Er zijn nieuwe zwaarden aangeschaft voor de Rienk Ulbesz en volgend seizoen staat er weer een fonkelnieuw grootzeil aan de mast.

Hoe groot dat zeil wordt, weet Zwaga nog niet. Dat hangt af van de uitkomsten van de allernieuwste SKS-formule. Hij heeft de stille hoop, dat die formule gunstig voor hen uitpakt. "Ik hoopje op 3 m² mear seil." Doorgronden doet hij de formule niet echt, maar vertrouwen is de eerlijkheid ervan heeft hij wel.

Boppe de pet

Hij is niet de enige schipper, die de formule min of meer boppe de pet gaat. "Foar in soad skippers is it yngewikkeld genôch", zegt hij, "mar we witte wol allegearre wêr't de mazen yn de wet sitte. Sa snoad binne wy fansels dan ek wol wer."

Nieuw was vorig jaar de rol van Abele de Jong uit Joure als adviseur. Vooraf heerste er bij de buitenwacht enige scepsis hoe dat zou uitpakken, want een Zwaga is nu eemaal een Zwaga, die weet meestal zelf wel hoe te zeilen. Maar deze Zwaga zegt: "Abele hat in toegevoegde waarde. Ik ha fertrouwen yn syn advisen. Faak genôch ha'k foarich seizoen tsjin him sein: do dochst de wedstriid, dan rêd ik mei it materiaal. Beide tagelyk kin net."

Willem Zwaga ziet, dat de laatste jaren het skûtsjesilen steeds serieuzer wordt aangepakt, ziet dat het professioneler wordt, dat minder aan het toeval wordt overgelaten. Hij begrijpt dat een schipper met hele nieuwe bemanning vaker traint en vaker in de winter voor de teambuilding andere activiteiten organiseert.

En hij geeft toe, dat bijvoorbeeld krachttraining van waarde kan zijn. Hij en zijn bemanning doen dat niet, maar hij ziet wel, dat de mannen aan de schoot de tweede week sneller en krachtiger aan de touwen trekken dan de in de eerste week. Dus training zou kunnen helpen.

Willem Zwaga zucht: "Jelle Reijenga is der mei begûn, oaren hawwe him folge. Mar foar my en foar ús bemanning is it skûtsjesilen yn it earste plak twa hiele moaie wiken fakânsje. Wy fertsjinje der net in sint mei, it kostet guon fan ús sels jild, want harren wurksumheden lizze stil. Dat ferjitte de minsken om it skûtsjesilen hinne wolris, mar ik net. Wy foarmje in team en dat is ús krach."

Het is de laatste dag van de hittegolf van midden augustus. Buiten is het 32 graden, binnen trouwens ook. Op het terras van het Leeuwarder café Wouters vertellen drie echte Liwwadders van hun passie voor het Ljouwerter Skûtsje. Ze hebben het over sponsors, donateurs, Vrienden en wat er allemaal commercieel komt kijken om het schip varende en up to date te houden.

Ze hebben het over de tijd, die ze erin steken. "Best veel", zegt bestuurslid Wip Juckers, die in het bestuur de portefeuille activiteiten beheert. "Maar alles voor het Ljouwerter skûtsje", voegt hij eraan toe. Medebestuurder Stefan van der Weg, die zich onder meer met de donateurs bemoeit, en René Spindelaar, ambassadeur van het Leeuwarder skûtsje, knikken instemmend.

derling ook weer contacten. Dat is ook wat wij graag willen, dat rond het Ljouwerter Skûtsje mensen elkaar ontmoeten en kunnen netwerken."

Sponsors kunnen bedrijfsuitjes houden op De Fjouwer Freonen, het skûtsje dat werd opgeknapt door Willem Zwaga en zijn jeugdvrienden Mart en Steffen Huisman en Frank Oerlemans.

V.l.n.r.: Wip Juckers, Stefan van der Weg en René Spindelaar: netwerken is belangrijk

in een dorp. In een dorp als Woudsend of Langweer of Earnewâld staan bijna alle inwoners achter het plaatselijke skûtsje. Daar heerst een dorpse eensgezindheid waar Leeuwarden te groot voor is.

In die dorpen is het werven van donateurs minder moeilijk dan in een stad. Van der Weg weet, dat dan ook nog eens de meerderheid van de donateurs van het Leeuwarder skûtsje van buiten de stad komt. "Er is in Leeuwarden wat dat betreft nog een lange weg te gaan en nog veel te winnen", stelt hij vast. Niet dat de donateurs met hun bescheiden bijdrage van essentieel belang voor de financiële huishouding van het skûtsje zijn, maar hoe meer Leeuwarder donateurs hoe groter het draagvlak voor het skûtsje in de stad. De groeiende groep donateurs wordt dan ook gezien als onze fanclub.

Alles voor het Ljouwerter Skûtsje

Mede door hun inspanningen heeft de stichting een gezonde financiële bedrijfsvoering en kan er aan het schip bijna alles gedaan worden, wat schipper Willem Zwaga maar wenst. Van der Weg: "We hebben een investeringsbudget over meerdere jaren, maar elk jaar opnieuw wordt door het bestuur in overleg met de schipper vastgesteld waaraan hij zich moet houden. Willem overvraagt trouwens nooit."

Professioneler

Het zal, denken de drie, onder de toenmalige voorzitter Huib Jan de Graaf, die destijds Onder de Luifel runde, zijn geweest, dat de commerciële kant van de stichting professioneler werd aangepakt. Daarna werd onder leiding van de toen zittende voorzitter Marco Quak het netwerk stevig uitgebouwd.

René Spindelaar roemt de betekenis van het White House, dat niets te maken heeft met Donald Trump, maar wel met het zakenplein tijdens de bedrijvencontactdagen in het WTC en waar het Ljouwerter Skûtsje nadrukkelijk vertegenwoordigd is. Net zoals het dat ook is bij Boot Holland.

"Daar doen we Vrienden op, daar werven we donateurs en het blijkt een goede greep", vertelt Spindelaar, "want behalve dat wij belangrijke contacten leggen, leggen de mensen die het White House en onze stand op Boot Holland bezoeken on-

Om de sponsors, de Vrienden en de donateurs te vermaken en in staat stellen elkaar te leren kennen, organiseren ze onder normale omstandigheden - dus zonder corona - tal van activiteiten. 's Winters is er bijvoorbeeld een gezellige bijeenkomst met spreker in Post Plaza en gaan de Vrienden bij elkaars bedrijven een kijkje nemen.

Zomers wordt tegen elkaar gezeild op het Grouster Pikneer. Daarnaast worden de Vrienden uitgenodigd voor het bijwonen van de openingsdag van het SKS-festijn in Grou. Om ze in de watten te leggen wordt een salonboot afgehuurd en ontbreekt het de Vrienden die dag aan niets.

Stefan van der Weg schat dat ongeveer de helft van de inkomsten terugvloeien naar de activiteiten voor sponsors en donateurs. Van der Weg: "Je moet die mensen wat terugbieden, zo veel en zo leuk, dat ze anderen aansporen zich bij ons aan te melden. Mondreclame is heel belangrijk voor ons."

Ondernemers

"Het bestuur", zegt Juckers, "bestaat eigenlijk voornamelijk uit ondernemers. Iedereen brengt zijn eigen netwerk mee. In die netwerken gaan we op zoek naar eventuele sponsors. We tippen elkaar, we helpen elkaar waar mogelijk." Het is in een stad als Leeuwarden, als het om het vinden van steun gaat, anders dan

Een enthousiaste groep mensen die ons trouw volgen en aanmoedigen tijdens de SKS wedstrijden.

Webshop

René Spindelaar is steeds op zoek naar nieuwe mogelijkheden om de bekendheid van het skûtsje van Leeuwarden verder uit te dragen. Hij toont de webshop, waar men artikelen kan kopen, die met het Ljouwerter Skûtsje annex zijn: petten, brillen, vaantjes, wimpels en wat niet al en allemaal met het logo van de Leeuwarder leeuw erop. Spindelaar: "We worden er niet rijk van, maar hoe meer mensen iets kopen en gebruiken, hoe meer het Ljouwerter Skûtsje in beeld komt bij de inwoners van deze stad."

Na de sportieve teleurstelling van vorig jaar - Leeuwarden werd slechts achtste in de SKS-eindstand - was iedereen, die bij het Ljouwerter skûtsje betrokken is, vol hoop en vertrouwen op een klinkende revanche in 2020. De corona-crisis vrijde dat. "Dan mut ut maar in 2021!", zeggen Juckers. Van der Weg en Spindelaar strijdzaam, geheel in overeenstemming met het motto van het skûtsje: Altied striedbaar.

Wilt u net als vele anderen het Skûtsje steunen ga dan naar Donateurs@ljouwerter-skutsje.nl en meldt u aan als donateur en steun op deze manier het Ljouwerter Skûtsje.

VRIENDEN VAN HET LJOUWERTER SKÛTSJE

CURA advocaten
Damstra installatietechniek
AUTOBANDEN VAN SCHAIK
buro andringa
Jan Terpstra CYCLING WORLD
BEEMSTER
fot
BLES DAIRIES
SAKE ZITTEMA
pranger-rosier installaties
MENNY'S
MAX
CSN GROEP
CSL digitaal
friks
KUIPER VERZEKERINGEN
J&M Leeuwarden
DIJKSTRA BV
bentacera
Halla JUMBO
Van Loonstraat
SAB Kozijnen
FGD Assurantiën
NORISK
Laboclean
ENERGIE INSPECTIE
P. de VRIES
INSTALLATIE-TECHNIEN BV
AUTOBANDEN CENTRUM
PROJECT KEUKENS
FIBRE Max
NDC
VISHANDEL DE WÂLDHOEK
JUMBO
Jan Eringa
DSO VASTGOED
DE BIOS DRACHTEN
oreel
VIA DATA
Reisburo Internoord
WATERMUN
CSK
MAAZ dairy foods
HAAG
J&VI
alfa
brandsma
OFFICE IT
VAN DEN AKKER
Beyon it
TVM
Hollander's Nieuwe
tank positive
Balans
Spin-Off
Halla JUMBO
Els Boek Zuidburen

HEROPVOERING NIEUWESTAD

De tijd staat niet stil en wat geweest is komt nooit meer terug. Het kan gewoon niet, dat is bekend, maar soms zou je best eens willen ingrijpen. Niet een beetje, maar tot in detail. Met heel veel geld en energie zou het moeten kunnen om de Nieuwestad en de belangrijke winkelstraten daaromheen helemaal terug te bouwen naar het beeld van de late jaren vijftig, vroege jaren zestig. Dat zal nog niet meevallen. Zo heb je de Achmeatoren en het nieuwe Provinsjehûs, die overal bovenuit steken, maar daar gooien we dan wel een doek overheen. De rest moet te doen zijn.

Via crowdfunding, we leven nu wel in de eenentwintigste eeuw, gaan we de benodigde miljoenen binnenslepen, want subsidie zullen we er wel niet voor krijgen. En dan kan het beginnen, het zoeken van de architecten, de bouwvakkers en de acteurs, want alles moet kloppen. In Ivoorkust hebben ze het Vaticaan nagebouwd, in Japan stukken van Amsterdam, dus geen gemor dat zoiets onmogelijk is. En daarna gaan we met elkaar lekker jaren zestigje spelen.

Door André Keikes

Was, knip, scheer, bid, v

Terwijl in Leeuwarden een omvangrijke groep mannen rondloopt met de compleet kale kop en vrijwel alle meisjes lang blond haar hebben, waar je maar weinig aan hoeft te doen, vind je hier toch een ongelooflijk groot aantal kappers: ver boven de honderd. De inwoners van deze stad zijn duidelijk overtuigd van de oude wijsheid 'Als je haar maar goed zit'.

We konden even niet naar de kapper vanwege corona, maar toen de regering het knippen, wassen, verven, permanenten en föhnen weer toestond, maakte half Nederland meteen een afspraak. We zagen er na twee, drie maanden wilde, ongecontroleerde groei niet meer uit, was de panische gedachte.

Leeuwarders hebben keus genoeg. In het centrum vind je werkelijk overal kapperszaken en barbiers, denk aan Nieuwestad, Voorstreek, Oosterstraat, Prins Hendrikstraat, St. Jacobsstraat, Kleine Kerkstraat, Kelders, Koningsstraat, Tuinen, Vliet, Har-

lingersingel, Oostergrachtswal, Blokhuispoort, Station, Beursbrug, waar eigenlijk niet? Je hebt nu zelfs knipgasten in een buitenmaatse caravan op de markt. In de winkelcentra van de buitenwijken gaat het gewoon door, zelfs tussen woonhuizen duikt menige kapper op. In de Willem Lodewijkstraat bijvoorbeeld heb je er al twee, eigenlijk drie, al zit de deur van een daarvan in de Oranje Nassaustraat, in de Leeuwerikstraat, Pioenstraat, Sontstraat, Gerard Doustraat, Wijbrand de Geeststraat en ga maar door. Verder in wooncentra voor senioren en het MCL. Op festivals wordt ook vaak lustig geknipt en gekapt. En dan heb je natuurlijk nog de kappers en kapsters met eigen vervoer, die aan huis

komen of die juist thuis klanten ontvangen. Het is gewoon een wonder dat Leeuwarders niet allemaal een kale hasses hebben, zoveel wordt er hier geknipt.

Dat er tegenwoordig heel veel kappers zijn, landelijk tegen de dertigduizend en de groei is er nog niet uit, wil overigens niet zeggen dat er geen zorgen

bestaan. Brancheorganisatie ANKO stelt vast dat de explosieve toename van het aantal plekken waar je geknipt en geschoren kunt worden plaatsvindt bij een vrijwel gelijkblijvende totale omzet. Individuele omzetten moeten dus wel teruglopen. Daar komt bij dat gemeenten doorgaans meer regels opleggen aan kappers

in winkelpanden dan aan hun collega's die thuis werken. Dat kan een nieuwe bedreiging betekenen en bijdragen tot verdere leegloop van de winkelstraten.

Bovendien dreigt door het oprukken van kappers die aan huis gevestigd zijn een tekort aan opleidingsplaatsen. Reden voor de ANKO om, ook in Leeuwarden,

Door André Keikes • Foto Historisch Centrum Leeuwarden

Vriendelijk en streng

Dat er naast zo veel florerende winkels dus ook nog eens heel veel straatventers waren, geeft wel aan hoezeer de stad op zichzelf gericht was. Wat er elders allemaal bestond, deed niet zo veel terzake, het centrum van Leeuwarden had alles wat je nodig had en dat was ook veel meer dan nu het geval is. Van ketens was nog maar mondjesmaat sprake. De Hema, V&D, Albert Heijn, ja, ze waren er wel, maar de 'eigen' speciaalzaken hadden bij vrijwel iedereen een streepje voor. Toch wisten ook de warenhuizen heel goed wat de klanten wensten. Verkoopsters verkochten niet alleen, maar adviseerden ook, dat werd toen nog buitengewoon op prijs gesteld. Klanten hadden nog niet zo veel mogelijkheden om zichzelf te informeren, dus als de juffrouw het zei, moest het wel zo zijn. En ze was zo aardig, dat scheelde beslist ook. Een slechte ervaring, kon aanleiding zijn niet meer voor die winkel te kiezen.

De nuttig geachte strengheid, die ook jegens kinderen werd botgevierd, hield menige klant tevens aan voor winkelpersoneel. Zo balanceerde iedereen tussen vrijheid en regels. Wie afweek zou dat merken, wie deed 'zoals het hoorde' werd met een minzame lach bejegend. In het tweede deel van de jaren zestig zette de vrijheidsdrang, die in de grote steden in het Westen al direct na de oorlog van zich

deed spreken, in verhevigde mate door. Het kan ook allemaal anders, was steeds meer de teneur.

Kunstzaal Van Hulsen aan de Nieuwestad was een wat rebelse plek. In de jaren zestig en zelfs tot in de jaren tachtig van de vorige eeuw kon je hier op beeldende kunstgebied niet of nauwelijks om Aiko van Hulsen heen. Anderen deden wel eens wat schamper over de galeriehouder,

natuurlijk omdat hij zo afweek van de kleinsteedse geest die hier nog waaide, maar zijn ruimte was, zeker voor Friese begrippen, een spraakmakend kunstcentrum. Van Hulsen en zijn Franse, lange sigaren rokende vrouw Margue-

rite (Meta) Boucher waren lange tijd autoriteiten in het Leeuwarder en Friese galeriewezen. Nadat hij de in 1910 door zijn vader opgerichte kunsthandel en lijstenmakerij aan de Voorstreek had overgenomen, begon in de

jaren vijftig een succesvol verhaal van kunstverkoop en kunstpromotie, met namen als Johannes Elsinga, Bouke van der Sloot en Jentsje Popma. Later met talloze anderen, die soms alleen in deze regio bekendheid genoten, maar

ANDRÉ KEIKES (1957)
is journalist, illustrator en beeldend kunstenaar. Hij bracht zijn vroege jeugd door aan de Nieuwestad in Leeuwarden, met opgang aan de Oude Lombardsteeg, boven de vroegere schoenwinkel van Hoogenbosch (later Dolcis en nu een deel van Van Haren). Hij werkte 35 jaar als redacteur van de Leeuwarder Courant. André's vader, H(enny) W. Keikes (1926-1985) werkte veertig jaar voor de Leeuwarder Courant, waarvan lange tijd als chef van de stadsredactie. In André's beleving als kind kende zijn vader vrijwel iedereen in Leeuwarden, getuige de talloze mensen die hij groette op straat. Hij schreef vanaf 1960 tot

medio 1972 onder de rubriekstitel 'Och heden ja!' wekelijks zijn destijds zeer geliefde krantenartikelen over oud-Leeuwarden, die later ook succesvol waren in boekvorm. Hij publiceerde verder boeken over de jeugd van Margaretha Geertruida Zelle (Mata Hari), de geschiedenis van De Harmonie en het Diaconessenhuis. Deze verhalen schreef André onder meer op basis van zijn eigen herinneringen aan die tijd, met 'Och Heden Ja' in het achterhoofd. Het manuscrypt lag geruime tijd in een la, nadat André's tweelingbroer Saco, met wie hij samen opgroeide in de beschreven periode, in 2011 plotseling overleed.

Verf, föhn en bewonder

in gesprek te gaan met gemeentelijke beleidsmakers over garanties voor eerlijke concurrentie. Aan alle kappers die zich zelfstandig willen vestigen, meent de vakorganisatie, moeten dezelfde eisen worden gesteld, ongeacht hun omvang, locatie of diensten- en productenpakket.

Een retail-deskundige noemde de aanwezigheid van kappers in een stad recentelijk een graadmeter voor welvaart in een regio. Niet hoe welvarender een stad is maar juist hoe minder welvarend hij is, zie je terug in het grote aantal kapperspraktijken. Het is immers een branche waarin je snel kunt beginnen met geld verdienen als je maar eenmaal een kappersdiploma hebt. Bovendien hoeft je niet noodzakelijk veel te investeren. Een scherpe schaar, haarverf en een soort timmermansoog kunnen al genoeg zijn. Natuurlijk is dat de wel heel eenvoudige vorm, waar niet iedereen genoeg mee wil nemen, maar het kan.

De allersobersten onder ons doen het haaronderhoud zelfs eigenhandig. Dan moet je wel lastig diagonaal en ook nog eens in

multi-spiegelbeeld kijken in zo'n spiegel met twee uitklapluikjes. Zo'n ding is te koop bij Ikea voor slechts €39,95 en heet Karsmund, wat vage associaties oproept aan verdwaalde haartjes op je tong. Verf is er voor deze zuinigen volop bij de drogist of de Acti-on. Dergelijke solo-bezigheden kunnen bij de minder handige zelfknippers echter verschrikkelijk uitvallen. Kale plekken her en der, maffe uitschieters, bloedsporen bij de kruin of aan de oorlellen, iedereen kan zich er wel iets bij voorstellen. Nee, dan liever de vakmensen, die behalve een vaste kappershand en een geoefend kappersoog vanzelfsprekend ook leuke gesprekken kunnen voeren én de kunst van het geluidloos fluiten beheersen. Kapper Jelle Postma was jarenlang zo'n vaste waarde op de Weaze. Salon Postma, een generatie later lang tijd gevestigd in de Weerd, nu op de Nieuwestad hoek Schavernek, kwam eruit voort. Prominent aanwezig in de stad sinds 1961.

Kappers van nu zijn overigens niet te vergelijken met die van destijds. Niemand begint meer

In het noorden is het praktische kapsel in trek

over duur betaalde geurpufjes uit zo'n metalen plantenspuit-achtige houder met gummibal, sterk riekende pommade of de prangende vraag of de scheiding wel scherp genoeg links of rechts op de schedel aangebracht is. Wat tegenwoordig speelt is de hipheidsfactor van het hoofd. Barbiers leggen zich niet in de laatste plaats toe op monumentale snorren en baarden, anderen zijn bekend om hun doordachte knippen plakwerk of heuse tondouse-acrobatiek, die soms resulteert in hoofden, waar de legerleiding van een eeuw geleden goedkeurend bij zou hebben geknikt. Er wordt grif voor betaald.

Bij vrouwen bestaan watergolf en permanent nog wel, maar niet zelden in bijdetijdse uitvoeringen. Je hebt vanzelfsprekend ook de populaire zonnecoupe, die tot stand komt met behulp van onder meer aluminiumfolie en ook

hier wordt, net als bij de mannen, artistiek gemodelleerd naar wat de tijdgeest dicteert. Was, knip, scheer, bid, verf, föhn en bewonder. Het kan zo maar voorkomen dat je partner bij thuiskomt vraagt: Ben jij het?

Voor al in het noorden van het land is bij flinke aantallen vrouwen ook het zogeheten praktische kapsel in trek. Vergelijkbaar met de onderhoudsarme tuin. De kapper snoeit flink, knipt ruim rond de oren en scheert bovendien rigoureuus de nek uit, zodat de klant er weer zeker een half jaar tegen kan. Een voordeel hierbij is dat je je dan elke dag bij het opstaan kunt beperken tot tandenpoetsen. Dikke tijdwinst. De meeste klanten gaat het echter om haarwerk dat bij hun persoonlijkheid past en zo mogelijk flatteert. Maar zie je al die duur betaalde kappersinspanningen nou ook werkelijk terug in het

Liwwadder straatbeeld? Dezelfde vraag speelt of je al die luxe kleding uit de vele modezaken echt gedragen ziet worden. Poe, dat is even een lastige. Leeuwarders zijn, in het algemeen gesproken, niet zo van de luxe en de stijl. Spijkerbroeken, jekkies, jakkies, T-shirts en sneakers vormen de bulk van alle verschijningen.

Lange jassen en 'nette' schoenen worden al (heel) snel aanstellerig gevonden. Draag je ze toch, dan vragen winkeliers of je 'een dagje Leeuwarden' doet en wat je van de stad vindt. Nette kleren herinneren misschien ook te veel aan vroeger en de plicht van de 'zondagse kleren'. Liever maar 'gewoan doën, weest wel'. (En giet de koffie maar in een mok, dat scheelt ook weer bij de afwas.)

Maar dure geuren doen het gek genoeg dan wel weer goed. Douglas en Ici Paris zetten in deze stad voor leuke bedragen om. Is dat misschien om die wel erg praktische, maar meestal niet zo mooie kapsels en kleren een beetje te compenseren?

niet zelden ook (ver) daarbuiten. Zo exposeerden hier ook de Cobra-mannen en Marte Röling. Van Hulsen volgde wat er gebeurde in Amsterdam en Parijs, kun je zeggen. En dat ademde ook zijn zaak, die hij vanaf 1954 voortzette in het diepe pand aan de Nieuwestad 99, waarin later Het Broodhuys werd gevestigd, in de Van Hulsen-jaren voor publiek doorlopend tot de Bagijnestraat. Van Hulsen droeg daarbij toen al stevast een expressionistische bril met zwaar montuur, waar nu geen cultureel meer zonder lijkt te kunnen, en vergat ook nooit zijn artistieke vlinderdas of shawl.

Om de onafhankelijkheid van zijn exposities te benadrukken, hield hij de kunsthandel (vooral) en de galerie (achterin) zorgvuldig gescheiden. Wie voor de opening van een tentoonstelling kwam, kon indien gewenst de destijds verdacht gevonden commercialiteit van de kunsthandel vermijden door het smalle steegje naast het pand te nemen en via een klein deurtje halverwege de ruimte binnen te komen. En de kunstrecensenten kregen op die manier meteen het noodzakelijke argument toegespeeld om de exposities te bespreken: de gale-

rie is een onafhankelijke ruimte. Het was nogal wat voor de Leeuwarders, die bij schilderijen eerder aan kunsthandel Sanders in de St. Jacobsstraat dachten of aan Muurtooi, de lijsten- en schilderijenwinkel aan de Wirdumerdijk. Mini-ingang, wel een echte inloop, maar klein, een smalle zaak en een trap die naar de onverwacht grote toonzaal boven het buurpand leidde. De verrassing kon niet groter zijn. En je kon ook de af en toe op de Lange Pijp georganiseerde kunstmarkt bezoeken. Geen markt met het hele land doorreizende mensen die er hun soms best verdienstelijke, maar vaak ook vrij knutselige werkjes verkopen, nee, een echte staalkaart van de eigen Leeuwarder kunstenaars.

De strenge en complimenteuze kant van die tijd hoorde natuurlijk ook bij de verzuiling, die nog weinig barsten vertoonde in die periode. Wie zich gedroeg, kreeg complimenten in uiteenlopende vorm, wie niet kon of wenste te voldoen aan de beperkingen van de zuilen, had het lastig. Alles lag nog stevig vast. Veel winkeliers waren Rooms-katholiek, gereformeerd of hervormd en dat leverde al een mooie vaste

Van Hulsen volgde wat er gebeurde in Amsterdam en Parijs

klandizie op. Tenminste als je je als winkelier passend gedroeg. Sociaal-democraten en liberalen vertegenwoordigden natuurlijk ook een zuil, maar ze keken vermoedelijk met een net wat opener blik naar de klant. Zij hadden dan ook niet te maken met kerkelijke bevoogding. Pas

toen de ontzuiling echt doorzette, kwam bij alle winkeliers de handel helemaal voorop te staan. Maar voor die tijd was het soms wel eens mogelijk dat je je als klant een beetje tweederangs behandeld voelde. Hoe dat kwam? Een kerkklid had vrijwel gelijktijdig met jou de winkel betreden

en dus kreeg hij of zij de meeste aandacht. Bij een niet-kerklid was het immers maar afwachten of die ooit nog eens terugkwam. Denk trouwens niet dat zulke gedragingen tegenwoordig niet meer voorkomen. Alleen heeft het nu slechts te maken met het bedrag dat je wilt besteden. Een aspirant-koper van een stadsautootje krijgt ongetwijfeld minder aandacht van de verkoper als een dure jongen op hetzelfde moment even een wagentje van een ton wil komen halen.

BOEKHOUDER VOOR ZZP-ERS, STARTERS EN EENMANSZAKEN

Een belangrijke taak van een ondernemer is om overzicht te houden. Dat geldt ook voor de financiën. Toch ontbreekt het de gemiddelde ondernemer aan de juiste informatie en beschikbare tijd om de administratie juist uit te voeren.

Borger Administratieve Dienstverlening kan u hierbij van dienst zijn met bijvoorbeeld de onderstaande werkzaamheden:

• debiteurenadministratie • crediteurenadministratie • verwerken van bank- afschriften • verwerken van het kasboek • verzorgen van de aangifte omzetbelasting • urenadministratie

personeel • salarisadministratie • controle op de door uzelf verzorgde boekhouding • het wegwerken van achterstanden in de boekhouding • overige algemene werkzaamheden, zoals het maken van offertes etc.

Indien u dat wenst kunnen bovengaande werkzaamheden ook bij u op locatie worden uitgevoerd.

KUNT U, ALS BEDRIJF, WEL EENS WAT HULP GEBRUIKEN? TIJDELIJK EEN ADMINISTRATEUR NODIG? OOK DAN KUNT U BIJ ONS TERECHT.

www.borgeradministratie.nl
06 22 26 09 21

Tekst en foto's Aly van der Mark

Oranje Boven in de perken

Het perk bij het HCL in het voorjaar

Een ieder die geregeld in de buurt van het Oldehoofsterkerkhof komt, zal het zijn opgevallen: het perk bij het HCL. Steeds weer anders in de prachtigste kleuren. Ook de andere rotondes en perken in de stad zijn verrassend, niet zoals in de meeste steden vrij uniform, maar zeer gevarieerd. Wie ontwerpt al dat moois? Een gesprek met Nico Kelderhuis, senior beheerder Groen en Spelen, en Chantal de Jongh, stedenbouwkundige, beiden in dienst van de gemeente.

In de gemeente zijn veel bloemperken (vaste planten of eenjarige) ontworpen door Chantal de Jongh. Een aantal rotondes die rondom het centrum liggen, zijn vaak een ontwerp van medewerkers van de buitendienst, gemaakt voor een rotondewedstrijd. De winnende ontwerpen worden door henzelf uitgevoerd, een mooie gelegenheid voor de gemeente om haar medewerkers van de buitendienst een kans te geven hun talent te laten zien. Dit jaar waren de winnaars Gilberto Squizzato, Paul Kenter en Hendrik-Jan Mulder. Hun rotondes worden dit najaar aangelegd bij de Centrale (Kanaalweg), de Egelantierstraat (Kalverdijkje), het WTC en de Snekertrekweg (Welkoop). Soms komen de wijken ook zelf met ideeën; zo is de rotonde met het zeilschip in Grou ontstaan.

In principe wordt Chantal de Jongh helemaal vrijgelaten in haar keus, maar soms krijgt ze een speciaal verzoek: 'Vanuit het HCL kreeg ik de vraag dit jaar oranje toe te passen omdat het 400 jaar geleden is dat Willem Lodewijk van Nassau-Dillenburg overleed, beter bekend als Us Heit. Naast het Willem Lode-

wijkjaar vieren we ook 200 jaar Prinsentuin als openbaar wandelpark en 75 jaar bevrijding. Voor dit laatste hadden we voor 4 en 5 mei speciale bloembakken neer laten zetten. In de Prinsentuin met de witte tulp vernoemd naar veteraan Don White. Op andere plekken met de Tulp Freedom Flame. Voor de tentoonstelling 200 jaar Prinsentuin hadden we in het park nog twee plekken met eetbare planten in willen richten. Vanwege Covid19 hebben we dit niet gedaan maar we hopen dat het volgend jaar wel doorgaat. Het perk voor het HCL is wel met eetbare planten ingericht. Met restaurant De Koperen Tuin hebben we de afspraak dat zij er een beetje op passen en in ruil daarvoor mogen oogsten om ze toe te passen in de keuken.'

Een andere vraag die de gemeente vorig jaar ontving, was een perk met anjers als erkenning en waardering voor de Friese/Leeuwarder veteranen. Anjers, omdat prins Bernhard die altijd droeg. Chantal de Jongh: 'Vorig voorjaar is het voor het eerst aangelegd bij de Prins Frederikkazerne aan de Amelandsdwinger. Het was een experiment omdat de anjer zoals prins Bernhard hem droeg eigen-

Het huidige HCL-perk met eetbare planten

lijk een snijbloem is. Onze leverancier heeft ons goed geholpen en vorig jaar al diverse soorten anjers op de kwekerij uitgeprobeerd. Daaruit kwamen 2 goede kandidaten. De anjer hebben we hier samen staan met andere soorten. Risicospreiding maar ook extra ruggensteun; deze soorten laten de hoofdrolspeler (witte anjer) beter tot zijn recht komen, anders wordt het een saai wit vlak. Voor Tresoor staan op het ogenblik wel heel bijzondere planten in de bakken waar anders gras in groeit. Ze hebben een relatie met de tentoonstelling Fries levend erfgoed, Fan wâldbean oant wetterhoun in Obe. Daar heeft Nico Kloppenborg een ontwerp voor gemaakt met allerlei eetbare zaken, zoals stokbonen.'

De rotondes zijn heel verschillend. Wordt dat aan de betreffende ontwerper overgelaten of zijn er duidelijke richtlijnen? Kelderhuis: 'Er zijn verkeerskundige richtlijnen voor het inrichten van de rotondes. Zo mag de beplanting aan de zijkant van de rotonde niet te hoog zijn, terwijl in het midden hogere beplanting of objecten gewenst zijn. Verder moet de inrichting van de rotondes passen op de plek. De ene keer vraagt een plek om opgefleurd te worden met veel kleur, de andere keer is de beplanting juist verzachtend omdat op de plek al genoeg gebeurt in de omgeving.'

Heel belangrijk in het gemeentelijke groenbeheer is natuurlijk het milieu. In de volgende Liwwad-

Het perk bij de Prins Frederikkazerne met de witte anjers

ders aandacht voor dit aspect. Nog even terug naar Us Heit, wiens beeltenis voor het Stadhouderslijk Hof in de vijver staat. Ter ere van zijn 400ste sterfjaar had de vijver wel een opknapbeurt verdiend. De vloer is gehavend en de rand, die tevens fungeert als bank, is aan een onderhoudsbeurt toe. Het is nu een 'súterech' geheel, een stadhouder onwaardig. Navraag bij de gemeente leerde dat in mei onderhoud aan de sokkel is gepleegd en dat de vijver en de houten rand in een later stadium worden aangepakt.

MET TWEE KETTINGZAGEN GINGEN ZE AAN DE SLAG: WEG GROEN

'Mensen die hier fietsen stappen af en roepen verbaasd: wat is hier aan de hand?' De honderd meter lange groene oase langs de Kurkemeer en winkelcentrum De Centrale is maandagmorgen rigoreus gekapt. Een kleine twintig bomen en diverse struiken die een groene wand vormden zijn met de grond gelijk gemaakt. Bewoner Klaas Brouwer uit de Poppeweg is verontwaardigd: 'Met twee kettingzagen gingen ze om half zeven ieder aan een kant aan de slag. Om acht uur lag alles om. Weg groen.'

Winkelcentrum De Centrale had al aangekondigd bedrijfsactiviteiten te willen ontplooiën langs de oever van de Kurkemeer, vroeger het verlengde van het Vliet. 'Dat men wilde uitbreiden en parkeerplaatsen aanleggen wisten we. Ik heb ook alle begrip voor de economische activiteiten op het winkelplein, maar er was overleg geweest over het groen en ons was verzekerd door winkeliersvoorzitter Holwerda, al heb ik dat uit de tweede hand, dat dit niet aangetast zou worden', zegt Brouwer.

Ook overbuurman Dikkie Terpstra keek onlangs verbaasd uit zijn slaapkamerraam. 'Ik dacht: wat nu weer? De hele boel werd omgezaagd. In de bomen zaten enorm veel vogels waaronder een koekoek.' Terpstra trekt geregeld aan de bel als zijn overburen het in zijn ogen te bont maken. Zijn nachtrust

wordt regelmatig verstoord door vrachtwagens die goederen brengen. 'Laatst was er weer een vrachtwagen van FRL die bij Autototaal autoruiten kwam brengen. Dat was om kwart voor vijf.' Daarnaast wordt overlast ervaren, ook door bewoners van de naastliggende nieuwe appartementen, van de afzuiginstallatie van Praxis die de hele nacht staat te loeien.

Klaas Brouwer trok maandag meteen aan de bel bij de gemeente Leeuwarden. 'Daar werd me verteld dat ik schriftelijk een klacht moest indienen in de richting van handhaving en vergunningen. Er werd meteen ook verteld dat hier sprake was van kap op particulier terrein en dat hiervoor mogelijk geen vergunning nodig is, ook gezien de maat van en het aantal bomen. Misschien is dat zo, we moeten dit nog uitzoeken. Ik dacht dat Leeuwarden juist

zuinig wilde zijn op het groen.' Inmiddels zijn ook de Bomenridders van Gonneke van Hoesen Korndorffer gealarmeerd. Hoesen heeft toegezegd via haar directe groenkanalen bij de gemeente opheldering te zullen vragen.'

Volgens Brouwer en Terpstra trekken de burgers weer eens aan het kortste eind. 'Het zijn allemaal mooie woorden die gesproken worden, maar het economisch belang van De Centrale staat voorop.' Terpstra: 'Toen ik klaagde over geluidsoverlast bij Autototaal werd er een meting verricht. De vrachtwagen kwam o zo stil aangereden. Het ontbrak er nog aan dat de chauffeur roze pantoffeltjes aan had getrokken.'

Wieger van Autototaal herkent het probleem dat volgens hem al sinds 1999 bestaat, het jaar waarin hij de zaak overnam. 'De vrach-

ten die 's nachts worden uitgevoerd vinden plaats met 'stille' vrachtwagens. Wij hebben er geen belang bij om ruzie te hebben met onze burens.' De klacht over het geluid van de afzuiginstallatie is hem ook bekend. Aanvankelijk wordt gewezen in de richting van sportzaak Declathon, maar de bedrijfsleider zegt dat het om de Praxis gaat. 'Wij hebben wel een afzuiginstallatie op het dak staan, maar die is 's nachts uit. Praxis laat de hele nacht dat ding blazen.' Bedrijfsleider Van der Velde van de Praxis verwijst naar het hoofdkantoor. 'Het probleem is bij ons bekend. Er wordt gewerkt aan een oplossing.'

BRAM HOLWERDA VAN DE WINKELIERSVERENIGING ZEGT DAT HIJ WINKELIER IS EN HET GROEN OVERLAAT AAN EIGENAAR KWINT. GIDEON KWINT VAN KENNEMERLAND BEHEER WAS VANMIDDAG NIET TE BEREIKEN.

WELKE LEEUWARDER HEEFT ER NIET BIJ SPORTSCHOOL DE LEEUW GESPORT?

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘Een sportschool heeft een geheel ander imago dan een fitnessclub.’ De ene sportfaciliteit is de andere niet. Dat wil Inno de Leeuw van Sportschool De Leeuw maar even gezegd hebben. ‘Hier heerst de onvervalste, gemoedelijke familiesfeer. En dat al zestig jaar lang. We hebben leden die vanaf de start in 1960 lid zijn.’

Je zou je bijna kunnen afvragen: welke Leeuwarder heeft niet bij De Leeuw gesport? ‘Je merkt de goede sfeer rond de sportschool nu ook tijdens de coronacrisis: niemand heeft zijn abonnement opgezegd. Mensen betalen trouw hun contributie, ook al slaan ze een paar lessen over, daar zijn we erg blij mee. Het zegt iets over de waardering voor onze sportschool.’

De inmiddels 87 jaar oude Johan de Leeuw startte in 1960 aan Achter de Hoven zijn sportschool De Leeuw, beresterk in beweging. Het logo van destijds, een judoër vechtend met een leeuw, heeft de tand des tijds doorstaan en prijkt nog altijd op de publicitaire uitingen. De Leeuw senior, die na zijn opleiding aan het CIOS aan de slag zou als voetbaltrainer, bedacht zich. Inno de Leeuw: ‘Mijn vader was met zijn voetbalteam twee keer kampioen geworden, maar bespeurde toch nog ontevredenheid bij het

bestuur van de club.’ Hij verlegde zijn koers subiet naar de judo, een destijds relatief onbekende sport. Het bleek weldra een gelukkige greep.

De Leeuw maakte zijn keuze voor de judosport als professionele beroepsuitoefening net voor de periode dat Anton Geesink, wiens naam door zijn successen immer verbonden is met de Japanse vechtsport, furore maakte. Inno de Leeuw: ‘Toen hij begon, werd een jaar later Geesink kampioen.’ Dat de Utrechter Geesink tijdens de Olympische Spelen in 1964 de vloer aanveegde met de Japanners, nota bene in eigen land, legde de pas gestarte sportschool geen windeieren. De uit slechts één dojo (de judozaal) bestaande sportschool

SPORTSCHOOL DE LEEUW ORGANISEERT OP ZATERDAG 3 OKTOBER EEN OPEN JUDODAG VOOR KINDEREN VAN 4 TOT 12 JAAR

aan de toegangsweg naar de Lijempf (ijs- en zuivelproducten) kreeg een stoet van judoka's te verwerken. Inno de Leeuw: ‘Iets dergelijks overkwam ons ook toen aerobics opkwam. Dat waaide over vanuit Amerika. We wisten nauwelijks wat het was, maar binnen twee dagen hadden we 150 aanmeldingen en dat liep op tot 180.’

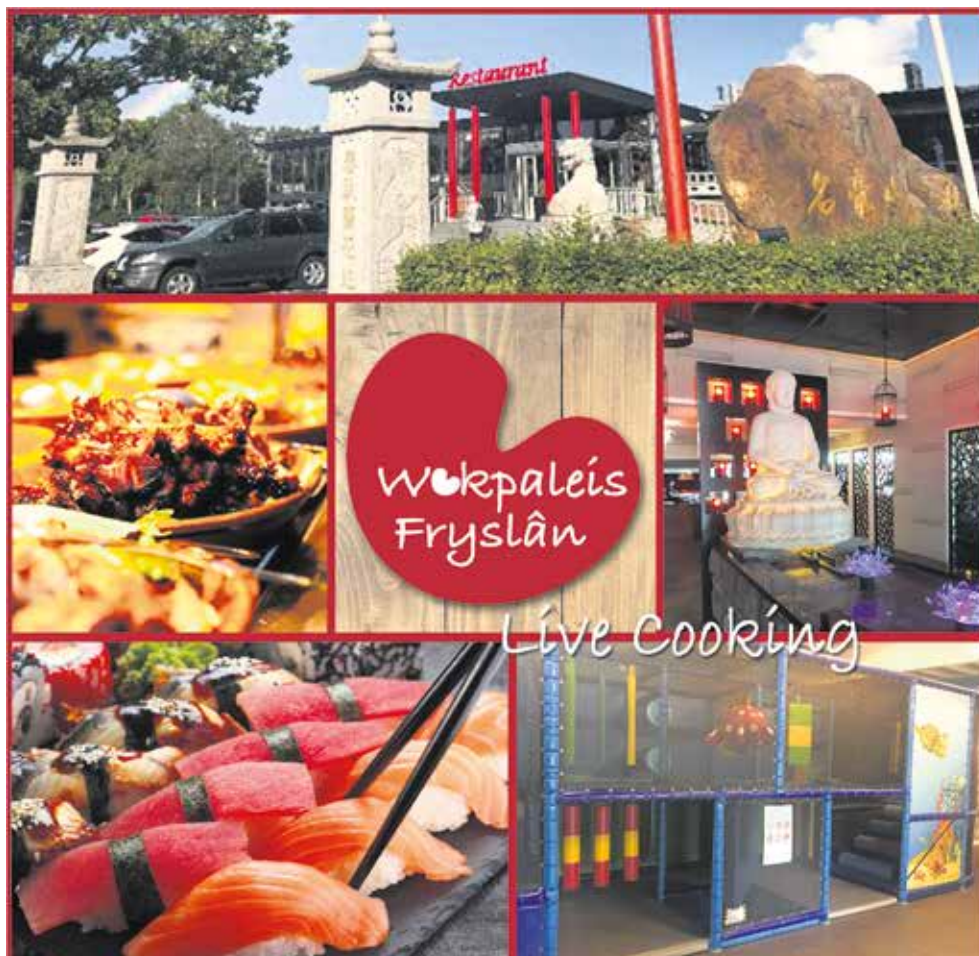
De sportschool heeft diverse sportraces voorbij zien trekken, maar is altijd de judo en aanverwante vechtsporten zoals Jiu Jitsu, karate en aikido, trouw gebleven. ‘We bieden een ruim aanbod aan van sporten, maar in de kern blijft de oorsprong intact.’ In 1972 verhuisde De Leeuw naar het huidige sportcomplex aan de Oostergrachtswal. Hier werden twee dojo's ingericht en later werd op het braakliggende terrein aan de achterzijde een ruimte gebouwd waarin fitness kon worden beoefend. Een deel van de ruimte wordt verhuurd aan derden die aanverwante sport- of dansactiviteiten aanbieden.

‘Het verschil met andere sportscholen is de intimiteit. Die koesteren we. Het is hier niet massaal, maar juist persoonlijk. Dat betekent ook dat we meer oog hebben voor

de persoonlijke begeleiding van jong tot oud. Voor de jongsten, vanaf vier jaar oud, bieden we tuimeljudo aan, dat zijn bewegingslessen waarin motoriek en concentratie centraal staan. Het is heel erg leuk om te doen. Leden van onze senioren ploeg komen zelfs vanuit Burgum en Hurderyp, Franeker en Harlingen naar onze sportschool. De oudste is 87 jaar oud en wil geen les missen, dat zegt toch wel iets.’

Inno en Marjan de Leeuw, die de sportschool in 1982 van hun (schoon)ouders Johan en Helene overnamen, zien met hun zoon en opvolger Jelte de toekomst van het levenswerk van de familie met vertrouwen tegemoet. Jammer is wel dat vanwege corona het 60-jarig jubileum niet kon worden gevierd zoals gehoopt. ‘We hadden graag weer een reünie georganiseerd met alle zwarte banders. Dat hebben we bij de vorige jubilea (40 en 50 jaar) ook gedaan. Het is heel bijzonder om die club van mensen bij elkaar te zien en hun verhalen te horen.’

DOOR DE CORONACRISIS HEBBEN WE DIT JAAR BESLOTEN OM DE REÜNIE OP EEN ANDER TIJDSTIP TE ORGANISEREN.

NIEUW Takeaway

Sushi - Teppan yaki - Wok to go - E10 diner box

ALL-IN arrangement van 2 uur incl. softdrinks

Rijksstraatweg 17
9256 XD Ryptsjerk

0511-432222
Dinsdags gesloten

www.wokpaleisfryslan.nl

Persbericht

Hectisch leven?

Het Dharmahuis, centrum voor zenmeditatie in Leeuwarden, biedt op zaterdag 19 september gelegenheid om kennis te maken. Tenjo Schröder, leraar van het centrum, zal iets vertellen over zenmeditatie, het boeddhisme en de activiteiten die het Dharmahuis organiseert. Ook kunnen vragen gesteld worden.

Tenjo: ‘Zenmeditatie zorgt voor een rust moment in ons vaak hectische leven. Door in stilte te zitten kunnen we leren om in vrede met onszelf, onze omgeving en met de wereld te leven. Dat gebeurt niet zonder slag of stoot. Juist als we stil gaan zitten merken we vaak de drukte of het ongemak dat in onszelf aanwezig is. Het is belangrijk om dit samen met anderen te doen, zodat we steun, herkenning en soms ook aanwijzingen krijgen.’

Aansluitend op de kennismakingsdag start op dinsdagavond 22 september de introductiecursus van drie wekelijkse avonden. Daarna kunnen belangstellenden in de doorgaande cursusgroepen instromen.

Vanwege de corona maatregelen kunnen er steeds een beperkt aantal mensen tegelijk aanwezig zijn. Van te voren aanmelden is daardoor noodzakelijk. Dat kan per telefoon (06-11755886) of per mail (contact@dharmahuis.nl). De aanvangstijd is 14.30 uur of 16.00 uur op het adres Tuinen 15 in Leeuwarden.

Waar kunnen wij u mee helpen?

Begeleiding
Verzorging en verpleging
bij u thuis

Ook in de regio Leeuwarden

0513 - 437764

Info@comfortzorg.nl
www.comfortzorg.nl

Waar staan we voor?

- Ervaren welbevinden van de bewoners staat voor ons als een huis.
- Kleinschalig wonen voor mensen met dementie.
- Midden in de samenleving.
- Leven zoveel mogelijk als thuis.
- De inrichting in het Zorghuis is warm, kleurrijk, thuis en herkenbaar.
- Leefgroep van 7/8 bewoners.
- Samen met de bewoners het huishouden doen: eten bereiden, boodschappen halen, koffiedrinken, kletsen of even luisteren, krant lezen, een activiteit samendoen, actief of passief meedoen aan de gewone dingen in het huishouden.
- Huisdieren zijn welkom.

Leven als thuis

www.zorghuizennoordnederland.nl

Onze website geeft u een indruk wat Zorghuizen NoordNederland voor u kan betekenen.

U bent van harte uitgenodigd om contact met ons op te nemen.

Zorghuis Leeuwarden
Noordvliet 441 8921 HH Leeuwarden
Willy Mellema - Zorghuis Coach
w.mellema@mailznn.nl | 06-5211163

Zorghuis Wolvega
Lenna complex
Steenwijkerweg 52 8471 LC Wolvega
Corrie Kool - Zorghuis Coach
c.kooi@mailznn.nl | 06-51925875

OP VAKANTIE MET EEN CAMPER GEEFT U GEEN BEPERKINGEN IN DE 1.5 METER MAATSCHAPPIJ

CAMPER HUREN?

CAMPERVERHUUR BEDRIJF IN GRONINGEN

'Beleef je vrijheid'

WIJ VAN QUALITY TIME CAMPERS VERHUREN NIET ALLEEN CAMPERS, WE LATEN UW VAKANTIEDROMEN UITKOMEN. ONS BEDRIJF HEEFT EXCLUSIEVE LMC CAMPERS DIE KWALITEIT EN COMFORT UITSTRALEN, ZODAT U MET UW LMC VAN EEN GEWELDIGE VAKANTIE KUNT GENIETEN.

QUALITY TIME
CAMPERVERHUUR B.V.

- Johan van Zwedenlaan 9b ○
- 9744 DX Groningen ○
- 050 2110 032 ○
- info@qualitytimecampers.nl ○
- *ZIE WEBSITE VOOR VAKANTIEPERIODE

QUALITYTIMECAMPERS.NL

HUIS VERKOPEN?

Tot 01-10-2020 betaal je all in

€ 2750,-

prijs is inclusief opstartkosten en btw

MIEDEMA
MAKELAARS

Regio Noordwest Friesland
058 - 2038012

info@miedemamakelaars.nl
www.miedemamakelaars.nl

‘Je wilt het beste uit je winkeltje halen’

‘Je moet altijd scherp zijn op je eigen winkeltje. Soms sta ik niet achter de toonbank, maar er voor. Dan ben ik klant en kijk ik hoe het vlees erbij ligt.’ Harmke Anema was ooit Nederlands judokampioen en scoorde daarnaast met haar vader tijdens de kampioenschappen voor dikbilkoeien. ‘Die mentaliteit om te willen winnen zit er nu eenmaal in. Je wilt het beste uit je winkeltje halen.’

Dat winkeltje, haar slagerij, is gevestigd aan de Nieuwe Hoek in Wergea. Daar spant zij zich continu in om de allerbeste slagersproducten te leveren. Vanuit Wirdum, Warten, Grou en Techum weten de liefhebbers haar winkel te vinden. ‘Ook vanuit Leeuwarden krijg ik klandizie, dat zegt toch wel wat. De klanten willen weten wat we leveren. Ons eigen vee loopt in de buurt. We werken met onze vaste mester, die weet wat wij willen: vee dat tussen de tweeënhalftot drie jaar oud is; vrouwelijk, geen stieren. Stieren zijn grover van structuur en vrouwelijk vlees is malser.’ Consumenten willen tegenwoordig ‘vlees met een verhaal’ en dat verhaal kan Harmke beter dan geen ander vertellen.

Neem de Kromhoekster Kip uit Frieschepalen. Harmke: ‘We werken goed samen met die pluimveehouder. Onze zoon Wesley heeft hem enkele recepten aan de hand gedaan en met die producten gaat hij de boer op. Het zijn recepten voor braadworst, kipburgers, kipgehaktballen, grillworst, kipschnitzel en kipbarbecueworst. Alles heerlijk gekruid en zonder foute e-nummers.’

Ook over het wroetvarken raakt Harmke, als ze de kans krijgt, niet uitgepraat. ‘Dat zijn gezonde en robuuste varkens. Wij volgen de route naar smaakvoller en natuurlijker varkensvlees. De varkens krijgen speciaal non-GMO voer. Dat is voer dat vrij van genetische modificatie is. Dat proefje in het vlees terug. Wroetvarkens hebben meer leefruimte om te kunnen bewegen en te wroeten. Hierdoor is het vlees van wroetvarkens steviger, smaakvoller en het heeft minder vochtverlies bij de bereiding.’

‘Wesley heeft een goed werkende webshop voor de slagerij gemaakt. Door het coronavirus is onze omzet gestegen. Klanten blijken, nu ze meer thuis zitten, meer te willen uitgeven aan goed eten. In de winkel en in de webshop is dit goed te merken. Vrijdag aan het eind van de middag gaat onze gekoelde serviceauto op pad om de leveranties voor het weekend te bezorgen.’

Sinds kort is de slagerij uitgebreid met een echte terras aan het water. ‘Je ziet het toerisme, vooral dat door fietsers, sterk opkomen. We hebben een mooi stekje gecreëerd pal bij de brug. Een mooi hokje dient als uitgiftepunt waar de gasten zelf een kopje DE-koffie kunnen inschenken. Een broodje met verse vleeswaren kunnen ze in de winkel halen. Ik heb ons nieuwe terras aangemeld op rustpunt.nu waar toeristen ons kunnen vinden.’

‘Ik was zo blij dat ik begon te zingen in het Italiaans’

Adel Mouni, eigenaar van lunchroom en bezorgrestaurant Mouni in de Peperstraat, was door het dulle toen zijn in de gracht gevallen telefoon werd opgedoken.

‘Ik was als een kind zo blij toen de telefoon boven water kwam.’ De mobiele telefoon ligt nu in twee kilo rijst te drogen.

‘Ik was gehaast, ja, hoe gaat dat? Ter hoogte van pizzeria Pompei aan de Groentemarkt stap ik uit mijn auto, maak een verkeerde beweging en hop, daar vliegt mijn telefoon de gracht in. Hoe langer het duurde des te meer besepte ik wat voor ramp dat was. Alle foto’s van mijn geliefden stonden op de telefoon. Heel veel van mijn moeder, naar wie mijn zaak is genoemd. Alle contacten die ik heb: allemaal in de telefoon die nu in de stadsgracht lag. Ik was radeloos. Wat moest ik doen?’

Via Facebook werd de duik van de telefoon van Mouni in de Leeuwarder gracht opgepikt door een stewardess in Amsterdam. ‘Die kende mij en zij kwam in actie. Ze kende twee duikers, een Italiaan en een Nederlander, en die bleken het klusje te willen oppakken. O, ik was zo blij. De volgende dag stonden we bij de gracht voor Pompei en binnen no time hadden ze mijn telefoon te pakken. Geweldig! Ik begon te zingen van blijdschap. Alle pasjes zaten er nog in. Wat was ik blij! Ik heb de duikers aangeboden om zo lang Mouni bestaat gratis bij mij te komen eten. Ik ontdekte dat zo’n telefoon een enorme emotionele waarde heeft. De telefoon ligt nu bij de chirurg, mijn buurman in de Peperstraat die een telefoonwinkel heeft.’

‘Ik ga nu toch maar voor een backup zorgen, daarvoor zijn mijn foto’s te dierbaar.’

KOTA RADJA

Door Andries Veldman • Foto's Simon van der Woude

‘We hebben genoeg ervaring in de horeca om van Kota Radja opnieuw een succes te maken.’ Ying Chen en haar man Wei Zhou zijn de nieuwe eigenaren van het bekende restaurant aan het Groot Schavernek in Leeuwarden. Met hun plan om de zaak in oude luister te herstellen waren ze goed op weg, en toen kwam corona om de hoek kijken. ‘Daar zijn we wel van geschrokken, maar we gaan gewoon door.’

Ying Chen en Wei Zhou:

Horeca zit in ons bloed

Ying Chen en Wei Zhou namen in september vorig jaar het chinees-indisch restaurant over van Hsu-Hua Mei, die in 1965 de zaak oprichtte en jaren achtereenvolgend met groot succes bestierde. Bij de balie van het restaurant hangen tientallen foto's met prominenten, waaronder koningin Beatrix, die ooit een bezoek aan het restaurant brachten. Kota Radja was tot aan de grote Nieuwjaarsbrand in 2007, die de zaak volledig in de as legde, hét Chinees-Indisch restaurant van Leeuwarden. De laatste jaren verslapte de aandacht van kleinzoon Shi Ghan Mei, die de zaak inmiddels had overgenomen, voor het restaurant. De klandizie liep terug, klanten haakten af. Shi Ghan Mei bleek meer interesse te hebben voor de faunacultuur in zijn aquarium, waar hij dan ook zakelijk verder mee is gegaan, dan voor de keuken.

Ying Chen: ‘We hebben altijd in de horeca gewerkt, in grote steden en de laatste jaren in Groningen. Mijn man Wei Zhou werkte in Gieten en ik in de stad Groningen. In bijna alle soorten horeca hebben we gewerkt: in een wok-restaurant, Japans restaurant en afhaalrestaurant. Horeca zit ons in het bloed.’

Nadat het tweetal de horecazaak overnam was het pionieren geblazen. ‘Je moet uitvinden hoe zo'n zaak in elkaar zit. Dat kost tijd, maar in november hadden we het

allemaal goed onder de knie. We wisten wat we wilden en daar moet je naartoe werken: betere producten en klantvriendelijkheid. We zijn gedreven om de in de keuken nieuwe, of hernieuwde producten te maken. De Tepan (ijzeren plaat om voedsel in te bakken) hebben we opnieuw geïntroduceerd en die gerechten zijn erg populair. Ook voor vegetarische en veganistische gasten hebben we fijne gerechten op de vernieuwde menukaarten staan. Liefhebbers van pittig komen ook bij ons aan hun trekken.’

‘Sinds november waren we de weekends bijna altijd vol en toen kwam corona. De eerste twee weken dachten de gasten dat we gesloten waren.’ Kota Radja ging door een diep dal. ‘Na drie weken ging het beter, het afhalen begon weer goed op gang te komen.’ Het restaurant mag 40 gasten ontvangen en de aanloop is wisselend. Ying Chen: ‘Ik ben blij dat de afhaal goed op gang is gekomen en zich bijna volledig heeft hersteld. We hebben ons behoorlijk in de schulden gestoken toen we het restaurant overnamen, maar we gaan het zeker redden.’

Bij Kota Radja werken drie medewerkers in de keuken, twee à drie in de bediening en er zijn nog drie medewerkers die de bestellingen bezorgen. In het uurtje dat de

Kwaliteit en klantvriendelijkheid: daar draait het om. We serveren graag de gerechten die de Chinezen ook eten. Bijvoorbeeld gepaneerde varkenshaas in zoetzure saus, kip gon bao of ossenhaas met broccoli. We maken gerechten die niet op de kaart staan: kreeft op Chinese wijze en diverse soorten verse zeevruchten. Een buffet op maat of catering aan huis behoren ook tot de mogelijkheden. Gemakkelijk is het in deze periode niet, maar we doen ons best om van de maaltijd iets moois te maken.’

verslaggever op bezoek is rinkelt de telefoon vier keer. Wei Zhou wordt direct door zijn vrouw aan het werk gezet. Met brede lach: ‘Wei doet alles. Hij neemt de telefoon op, werkt in de keuken en, als het kan, bezorgt hij de maaltijden.’ Letterlijk de kok aan huis. Kota Radja is gestopt met de formule All You Can Eat. Ying Chen over dit besluit: ‘All You Can Eat leidt tot grote verspilling. Mensen bestellen te veel en eten de maaltijd niet op. Chinees eten valt niet in kleine porties te maken. Elke dag zag ik die verspilling. We hebben gezegd: daar stoppen we mee. We bieden nu een royaal keuzemenu aan, dat werkt beter.’

All You Can Eat leidt tot grote verspilling

Dharmahuis

zen meditatie

Kennismaking : Zaterdag 19 September
Aanvang : 14:30 & 16:00 (Aanmelden noodzakelijk)

Introductiecursus : 22 & 29 September / 6 Oktober

Tuinen 15 06-11755886
8911 KB Leeuwarden www.dharmahuis.nl

**LEES OP
LIWWADDERS.NL
OVER
SÚDWEST-FRYSLÂN**

- * Wat is er aan de hand in Súdwest-Fryslân?
- * Ambtelijke top gemeente scoort 3,4
- * Vriendjespolitiek in ambtelijke top

In de jaren 60 vormden een drietal muzikanten de band THE COMING STARS

Twee gitaristen en een drummer, bestaande uit Hans Wolfslag, Leo Bleijnga en Jelle van der Laan. Als oefenruimte fungeerde de zolderkamer van de oma van Leo aan het Droevendal. Door hun regelmatig optreden werden de zakelijke belangen in handen gegeven van Sjors Wolfslag. Tijdens een teenagershow in De Wilp wist het trio zelfs een eerste prijs te behalen. De band kende nog de nodige wijzigingen in de bezetting. Zo maakten ook Tonnie de Haan, Dirk Beintema, Gerlof Damstra en Wim Boonstra deel uit van de formatie.

VOORAAN STAAT JELLE VAN DER LAAN, DAARACHTER LEO BLEIJNGA EN HANS WOLFSLAG. DE FOTO IS GEMAAKT OP HET DROEVENDAL.

IEDERE WEEK RAAD OP 1 VIA LIWWADDERS.NL

Stadsblad Liwwadders en de raad/griffie van de gemeente Leeuwarden zijn gestart met het wekelijkse tv-programma Raad op 1. Rode draad is de Open Podium bijeenkomst van de gemeente Leeuwarden. Terwijl deze bijeenkomst live wordt uitgezonden vanaf het gemeentehuis in Leeuwarden (of vanaf andere locaties), zullen insprekers de kans krijgen hun mening te geven in Raad op 1. Raad op 1 biedt de burger een extra podium.

Het programma wordt, via www.liwwadders.nl, uitgezonden (te vinden in de rechterbovenhoek op de beginpagina van de website) vanuit Grand Café Z aan het Zaailand. Na de live-uitzending zijn de programma's terug te zien op liwwadders.nl en op het YouTube-kanaal. Presentator van Raad op 1 is Peter Boomsma. In de eerste uitzending stond het rapport van de Rekenmaker over het vergunningenbeleid rond evenementen, Tienskip (jongeren bij de politiek betrekken) en de Erfgoedagenda centraal. Gasten die avond waren: Theo van Gelder (Groene Ster Duurzaam), Meindert Schroor (sociaal geograaf), Hindrik Talsma (Tienskip-jongeren betrekken bij de politiek), Pieter Bootsma (dorpsbelang Jellum/Beers) en Anton Wachter (Vereniging Schippers Leeuwarden).

In de tweede uitzending was Harry Drent te gast. De binnenstadbewoner sprak met Peter Boomsma over Zalen Schaaf. In dit programma kwamen de broedplaatsen en het culturele beleid van de gemeente ter sprake. In de uitzending van 23 september staat de belangrijke vergadering van de zogenaamde midterm review (de gemeentelijke tussenbalans) op het programma.

De uitzending beginnen even voor het tijdstip van aanvang van de vergadering. Via de website, krant en sociale media wordt ruchtbaarheid gegeven aan de programma's. Het proefprogramma over de winkelsluitingstijden met hierin ondernemer Siep Koelmans (TDC) en binnenstadsmanager Hayo Galema staat op het YouTube-kanaal: <https://youtu.be/BUIPS7N6gzc>

De veertien uitzendingen die gepland staan (het project is voorlopig voor drie maanden) komen tot stand met een bijdrage van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek, de gemeente Leeuwarden en de Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek. Het evenementenbureau Smart Camels zorgt voor de technische faciliteiten.

Eric Hoekstra

Boeteprofeet met mondkapje te Leeuwarden

MONDKAPJE EN DE BOZE WOLF

Een volk wordt altijd verraden door zijn elites: de boze wolven die links of rechts de macht in handen hebben.

ie hebben de macht? De rijken. Lobbyisten, beroemdheden, journalisten van krant en tv, hoge ambtenaren, multinationals en internationale organisaties die het democratisch proces beïnvloeden. En ministers natuurlijk!

Minister van justitie Grapperhaus (CDA) is het boegbeeld en rolmodel voor de handhaving van de WET. Noemt mensen die huisfeesten zonder kapjes en afstand organiseren 'een stel aso's'. Organiseert vervolgens zelf zo'n feest. Biedt excuses aan. Krijgt geen boete. Koopt het af met een gift aan liefdadigheid (vorm van omkoperij).

Klasse, justitie! Waarvoor hebben we de Wet? Om grenzen te stellen. Maar Macht & Geld houden van 'open grenzen'. En dan komt de misdaad binnen.

Altijd weer verbuigen Macht en Geld de Wet tot eigen voordeel. Multinationals betalen geen belasting. Rutte (VVD) was laatst nog loopjongen voor Unielevier. Maatschappelijke organisaties beïnvloeden de besluitvorming van de regering. De klimaatlobby zuigt de gewone burger uit. Alleen rijken worden rijker van subsidie op windmolens en journalisten houden het geheim.

Een bijstander mag geen centje kado krijgen of het wordt van zijn bijstand afgetrokken, mede dankzij Asscher (PvdA). Pechtold (D'66) kreeg zomaar een heel huis kado. Journalisten vertellen niet hoeveel agenten er in de VS elk jaar worden doodgeschoten. De rooklobby kocht een VVD'er om zodat er op de schoolpleinen voorlopig nog gerookt kan worden.

De culturele elite organiseert al jaren festivals waar drugs gebruikt worden. Maar hebt u die container in de haven van Rotterdam gezien waarin de drugshandelaren elkaar martelen? Wie drugs gebruikt en coffeeshops toestaat, maakt de martelkamers mogelijk en de moorden in

Amsterdam, de stad waar Halsema (Groenlinks) de baas is.

De WET stelt een grens aan de inhaligheid van mensen. Maar iedereen wil meer. Meer ervaren door geld en reizen en drugs en seks en rare dingen in games en films. Dus op vlieg- of autovakantie lekker de aarde vervuilen. Terwijl je ook met fiets of trein op vakantie in West-Europa kunt gaan. Inhalige mensen willen meer seks: dus porno en betaalde seks en echtscheiding. En kapitalisten willen meer inwoners in Nederland om meer te verkopen dus halen ze jarenlang mensen hierheen met vijandige normen en waarden die op dictators stemmen in hun thuisland.

Als ik God was, had ik de handen er al lang van afgetrokken. Hoe houdt Hij ons uit? Hoe verdraagt Hij ons nog? Hoe verdraagt Hij de boosdoeners die Zijn aarde verwoesten, die rijkdom opstapen en de machtelozen misbruiken? Hoe verdraagt Hij al degenen die grenzen overschrijden en Zijn WET niet erkennen? Ja, Hij moet wel heel veel van ons houden. Tot Hij echt boos wordt. Maar dan is het te laat.

PERSOONLIJK INTERIEURADVIES

Maak een afspraak voor een **Design Date** en ontvang onze gratis stijlgids.

DE BOER

WOONPROFESSIONALS LEEUWARDEN

SCHRANS 131 | 8932 ND LEEUWARDEN
WWW.WOONPROFESSIONALDEBOER.NL

**BESPAAR
DUIZENDEN
EURO'S**

Feenstra | Adviesgroep
VERZEKERINGEN | HYPOTHEKEN | FINANCIËLE PLANNING

COMPLETE MAKELAARSDIENST VOOR SLECHTS €1.195,00

- ✓ - Uw woning verkopen
- ✓ - En deze volledig op Funda plaatsen
- ✓ - Tegen een scherp tarief
- ✓ - Ondersteund door een professionele makelaar van Huizonline

DAT KAN NU VIA FEENSTRA ADVIESGROEP!

INBEGREPEN IN HET TARIEF

- Onafhankelijk waardeoordeel van uw woning
- Professionele fotografie
- NEN plattegronden van de woning
- Digitale brochure voor de kijkers
- Uw eigen financieel adviseur
- Landelijke VasgroedPro makelaar

'Persoonlijke Aandacht Verzekerd'

huizonline

Meer weten? Maak een afspraak

058-289 1111

hypotheken@feenstra-adviesgroep.nl

www.feenstra-adviesgroep.nl

vrijdag 25 september 2020 | 20.15 uur | Doopsgezinde Kerk Leeuwarden
Entree € 20,- | Kaartverkoop: info@appassionata-leeuwarden.nl
De zaal is ingericht op 1,5 meter, volgens de RIVM-maatregelen | Er is geen pauze
Let op: reserveren verplicht!

mysterieus, melancholiek,
sprankelend en meeslepend

Pianotrio:

Maren Bosma - viool
Wytske Holtrop – cello
Caspar Vos – piano

Programma:

- Sergej Rachmaninov (1873-1943)
Trio Elégiaque no. 1 in g
- Ludwig van Beethoven (1770-1827)
Vioolsonate no. 5 'Frühlingssnate' in F
- Antonin Dvořák (1841-1904)
Trio no. 4 'Dumky' op. 90 in e

www.appassionata-leeuwarden.nl

Gaat u scheiden?

Vraag ons GRATIS
scheidingsboekje
aan.

Wij bieden u alle hulp op juridisch, financieel en fiscaal gebied. Mèt oog voor uw emoties.

Meer weten? Vraag op onze website ons gratis scheidingsboekje aan. Of bel 058-2664085 voor een vrijblijvend kennismakingsgesprek

Kantoor Friesland/Fryslân

T 058-2664085

Tsjerkepaed 3A 9081 AT Lekkum
friesland@scheidingsplanner.nl

www.scheidingsplanner.nl

de Scheidingsplanner

Plan je nieuwe toekomst!

'Als het goed gaat, zijn banken je vrienden. Als het minder goed gaat, keren ze je de rug toe.' Ondernemer Jochem van der Schoot laakt de houding van commerciële banken en horecagroot-handels. De eigenaar van het Eurohotel in Leeuwarden en hotel Amicitia in Sneek vindt dat de banken hun verantwoordelijkheid moeten nemen en niet lijdzaam moeten toekijken hoe het geld hun kant opzweemt. 'De regering heeft de banken honderden miljoenen euro's ter beschikking gesteld om het midden- en kleinbedrijf te ondersteunen, maar vervolgens houden ze de hand op de knip en zetten ze het geld commercieel uit.' Het is de spreekwoordelijke paraplu die bij mooi weer wordt uitgedeeld, maar bij een spatje regen snel wordt ingeklapt. Van der Schoot heeft er geen goed woord voor over, maar laat zich in het ondernemen allerm minst ontmoedigen. 'Je bent tenslotte ondernemer. In mei volgend jaar openen we, samen met Willem Nicolai van Fellini, in de plint van het voormalige Aegonkantoor, tegenover het station, grand-café Sophia's (de voorlopige werktitel). Dat wordt een zaak met internationale allure.'

Banken en groothandels keren je de rug toe

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

De Leeuwarder ondernemer (ook eigenaar van marketingbedrijf Frisk en mede-vennoot van media- en technologiebedrijf Junction) is beducht om al te stevige kritiek te uiten, 'want je hebt ze toch weer nodig', maar onderhuids hoopt de irritatie zich op. 'De storm die over ons heen raast maakt je creatief, maar je loopt tegelijk tegen zaken aan die je niet had zien aankomen. Afspraken met horecagroothandels worden gewoon niet nagekomen. Dan gaat het om financieringsafspraken, kortingen voor grootgebruik en uitgestelde betalingen. Je denkt dat de groothandel als belanghebbende partij meedenkt. Dat is dus niet zo. Voor Amicitia in Sneek hadden we een financieringsmaatregel getroffen. Die afspraken worden gewoon niet nagekomen en na een tijdje staan ze doodleuk

weer op de stoep, alsof er niks is gebeurd, om leveranties te mogen verzorgen.'

De hoop van Van der Schoot om in de komende periode, die zeer zwaar wordt, zijn hoofd boven water te houden is vooral gevestigd op de kleinere, lokale spelers die wél bereid zijn om een veer te laten en mee willen denken over plannen voor de middellange termijn. 'Partijen als Bakker die professionele keukeninrichtingen verzorgt en Van Huisstede, die bekend staat om het leveren van kwaliteitsvlees zijn bereid initiatieven te ondersteunen.' Het zijn spelers op de horecamarkt met een goede reputatie die de pijn van de ondernemer op waarde inschatten.

Van der Schoot: 'De NOW-regeling (Noodfonds Overbrugging Werkgelegenheid), de steunmaatregel van de regering, richt zich

Van der Schoot: 'Bij banken hoef je niet aan te kloppen. Ze doen bijzonder moeilijk. Ze weten niet wie het gaan redden en doen voorlopig helemaal niks.'

op de zomer en najaar. De klap komt in de winter.' De omzet van het Eurohotel is in juli en augustus naar tevredenheid verlopen. 'De keuken draait iedere dag tussen de 60 en 100 diners. De bezetting van het hotel is negentig procent. De lunches zijn wisselend.' Van der Schoot vreest het najaar. 'Ga maar na: een deel van onze klandizie bestaat uit bezoekers van de beurzen in het WTC. Daar gebeurt tot volgend voorjaar niks meer. Bijna alle beursmanagers zijn vertrokken. Er wordt minder gereisd en er zitten minder mensen op kantoor.

Dat zijn gasten die wij missen. Dat heeft ervoor gezorgd dat we hebben gereorganiseerd, we konden moeilijk anders. Zelfs als we teruggaan naar 25 procent van onze reguliere omzet redden we het, maar wel met minder personeel. De regering had veel beter de oude arbeidstijdverkortingsregeling opnieuw kunnen invoeren.'

Van der Schoot is sinds 2017 eigenaar van de twee Friese hotels. Hij investeerde met eigen geld in het Eurohotel (54 kamers, 25 personeelsleden) zo'n zeven à achthonderdduizend euro. Het bij de tijd

brengen van het hotel Amicitia vergde een investering van een kleine driehonderdduizend euro. 'Bij banken hoef je niet aan te kloppen. Ze doen bijzonder moeilijk. Ze weten niet wie het gaan redden en doen voorlopig helemaal niks.'

Wat de banken wél doen is het op-tuigen van de afdeling Bijzonder Beheer en het inschakelen van externe adviseurs die ingevlogen worden bij bedrijven die in de moeilijkheden zitten. De dure adviseurs, waar de ondernemers onder dwang mee worden geconfronteerd, komen ten laste van de ondernemer in nood die ook nog eens een verhoogd rentepercentage voor de kiezen krijgt. Het beleid van de adviseurs is er primair op gericht om de schade voor de bank te beperken.

Hoe het allemaal komt is nog koffiedik kijken, maar de ondernemers Van der Schoot en Nicolai kijken alweer vooruit. Het voormalige Aegonkantoor lonkt. 'We hebben getekend, dus we kunnen er niet meer onderuit. Eigenaar Folkert Leijten denkt gelukkig mee. Onder de werktitel Sophia's gaan we er een prachtige zaak neerzetten. Een zaak met 1000 vierkante meter binnentuin, waarin buitenbars het leven aangenaam maken. Het wordt een zaak waar zakenvrouwen en -mannen in pak naast studenten aan de bar hangen. Een unieke zaak, te vergelijken met internationale horecabedrijven. Het is een prachtige plek. We zitten samen met Studio Berkhout in de ontwerpfase. Nee, bij de bank en horecagroothandels klopt ik niet meer aan. Dit wordt gefinancierd deels uit crowdfunding en private investeerders.'

“ ONDERNEMEN ZONDER PERSPECTIEF...

Halverwege maart een persconferentie en een uur later moet het restaurant sluiten. Een bijzonder jaar zal het worden. Na vele investeringen in Leeuwarden en Sneek stond alles er superstrak voor, het jaar om te oogsten. Alles liep volgens plan, de resultaten waren boven verwachting en we waren alweer bezig met nieuwe plannen. Na een jaar van verbouwen, renoveren en reorganiseren waren we er klaar voor.

TOT DE BEWUSTE AVOND IN MAART.

Het zijn roerige tijden, niet wetende wat je kunt verwachten. We zitten in een grote rollercoaster. We zijn nu eind augustus en hebben een verrassend goede zomer achter de rug. Dat had ik niet verwacht. Na drie maanden bijna geen omzet is dat een mooie meevaller. Nu mogen we in ieder geval weer gasten van buiten bedienen, zowel binnen als buiten, daar doen we het uiteindelijk voor, blije gasten. Na de bewuste avond zijn we direct gaan schakelen met ludieke acties: bezorgen, daarnaast alles opknappen en afmaken en netjes maken, waar nodig met het hele team. Tevens hebben we onze hotels beschikbaar gesteld voor zorg-

personeel en mensen die op straat leefden en wel in de corona doelgroep vielen. Ook zijn we gaan koken voor daklozen.

CORONA EN OVERHEID

De tegemoetkomingen zijn fantastisch en daar mogen we echt blij mee zijn. Echter het nalaten en het niet bieden van perspectief zorgt ervoor dat je als ondernemer niet weet waar je staat, hoe lang moet je het volhouden, waar je naartoe kunt rekenen. Dat zorgt ervoor dat het voor iedereen een lastig verhaal wordt. Een NOW-regeling die uiteindelijk maar 65% vergoedt. Achteraf hadden we dan misschien wel andere keuzes gemaakt dan die we nu gemaakt hebben na de eerste regeling. Na de zomer komt er een mindere periode aan. En waar de horeca het meeste last van heeft, is het meten met twee maten. Was het maar voor elke sector gelijk, dan waren er geen discussies.

Je gaat naar Spanje, zit met driehonderd mensen in het vliegtuig, in de taxi mag je met vijf mensen zitten. Ik kan naar de bouwmarkt en naar de supermarkt. Nu kom ik bij een restaurant en moet ik me melden bij een medewerker, vervolgens vragen ze hoe ik me voel en of ik ziek ben. Dan moet ik al mijn gegevens achterlaten en dan wordt me een plaats aangewezen waar ik mag gaan zitten. Schiet mij maar lek. Dat je dit zowel voor binnen als buiten doet in de horeca en dat je vervolgens met maximaal twee personen of één huishouden aan een tafel mag en dat dat in de taxi of andere plekken niet geldt snappen wij gewoon niet meer.

Natuurlijk moeten we de ouderen in onze samenleving beschermen en gaat gezondheid boven alles, mijn moeder en broer hebben beiden chronische longproblemen, dus daar moet je echt voor zorgen. Maar dit snapt niemand meer, en dan kijk ik soms wel met een jaloerse blik naar Zweden: daar is alles onder controle en gaan ze ervanuit dat de mensen zelf hun verantwoordelijkheid pakken en dat lijkt te werken.

PROVINCIE AAN ZET OM BOUWVERGUNNING CAMBUUR TE TOETSEN OP DE NEERSLAG VAN STIKSTOF IN DE NATUUR

Door Gina Kamsma

Het stikstofrapport gebiedsontwikkeling WTC-Cambuur is verstrekt aan de gemeente Leeuwarden tijdens het begin van de stikstofcrisis, maar lijkt geen rekening te houden met de onzekerheden, maar ook onmogelijkheden van toen. De provincie is aan zet bij de komende bouwvergunningen om de uitstoot van stikstof op de natuur te toetsen.

Liwwadders vraagt zich af waarom de stikstofcrisis geen invloed lijkt te hebben op de ontwikkeling van het gebied WTC-Cambuur. Het bestemmingsplan is op 8 juli 2019 zonder slag of stoot door de raad van Leeuwarden vastgesteld. Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State echter een halt toegeroepen aan de wijze van de berekening van de uitstoot van stikstof op daarvoor gevoelige natuurgebieden, waarvan er vele zijn in Nerdeland. De uitstoot van stikstof moest van de Raad van State op basis van de regelgeving anders benaderd en berekend worden. Er mag niet meer worden gerekend met een vermindering van de uitstoot van stikstof, die onzeker is. De zogenaamde Aeri-us-berekening is afgeschoten.

Bouwend Nederland op slot
Als resultaat van deze uitspraak lag bouwend Nederland stil en worden inmiddels bij vele bouwprojecten omvangrijke stikstofrapportages verlangd van de provincies, die de Wet natuurbescherming uitvoeren. Bij het bouwen en bij het gebruik van nieuwe gebouwen waar publiek op afkomt komt in beginsel extra stikstofvrij. Om de uitstoot van het verkeer te verminderen is de maximum

snelheid overdag beperkt tot 100 km. De discussie loopt nog steeds, waarbij het niet eenvoudig is regels voor een vermindering van de uitstoot van stikstof door de agrarische sector te bedenken en in te voeren. Dat belemmert een goede algehele landelijke aanpak.

Onzekerheid van het Rijk na 29 mei 2019 over de aanpak van de stikstofcrisis, maar de Aeri-us-berekening is van de baan

Na de uitspraak van de Raad van State laat minister Carola Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan de Tweede Kamer weten dat een team van specialisten zal proberen de consequenties van de uitspraak van de Raad van State helder te krijgen. Er wordt gewerkt aan een nieuwe versie van de door de Raad van State bekritiseerde Aeri-us-calculator, op basis waarvan de berekeningen van de stikstofuitstoot werden gemaakt. Totdat er duidelijkheid is van de experts en er een nieuwe wijze van berekening is, wordt er geen toestemming gegeven door de overheid voor activiteiten die stikstof doen neerslaan (kunnen doen neerslaan) in stikstofgevoelige natuurgebieden. Die toestemming zal in de toekomst toch mogelijk zijn wanneer de initiatiefnemer naast

de nieuwe vervuilende activiteit een bestaande stopt (saldering) of wanneer wordt aangetoond dat voor de activiteit geen alternatief is, het initiatief om dwingende redenen van groot openbaar belang moet plaatsvinden én de vervuiling wordt gecompenseerd (de ADC-toets). Dat moet nader worden uitgezocht. De Aeri-us-berekening is achterhaald.

Stikstof-rapport in opdracht van de gemeente van juni 2019 is gebaseerd op de Aeri-us-berekening

Aan het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan voor de gebiedsontwikkeling WTC-Cambuur ligt een stikstofrapport ten grondslag waarop zowel de datum 13 september 2017 als de datum 13 juni 2019 staat. Op 13 juni 2019 is er onzekerheid en geldt het standpunt van het Rijk dat de Aeri-us-calculator moet worden aangepast en de huidige niet meer kan worden gebruikt. In het rapport van een extern adviesbureau staat dat de stikstofuitstoot van de ontwikkelingen (sloop, bouw en gebruik) en het bijbehorende verkeer zijn berekend met programmapakket Aeri-us. Er wordt stikstof uitgestoten, maar op grond van de Aeri-us-berekening zou de uitstoot 0 zijn op het beschermde

natuurgebied de Groote Wielen aan de oostkant van Leeuwarden. Een dergelijke voor de initiatiefnemer uitermate positieve uitkomst van de Aeri-us-berekening lijkt een reden dat de Raad van State deze sinds 29 mei 2019 niet meer accepteert. Op 12 juli 2019 kondigen Rijk en provincies aan dat ze in het najaar 2019 verwachten aanvragen voor overheidstoestemming, zoals een vergunningsaanvraag voor bouwen, weer in behandeling te kunnen nemen met als beoordelingskader: saldering of de ADC-toets.

De provincie en natuurbescherming

De gemeente hoort van de Raad van State dat niemand beroep heeft aangetekend tegen het nieuwe bestemmingsplan, dat daarmee op 20 september 2019 geldend is geworden. Dit betekent niet dat het stikstof-rapport van 13 juni 2019 een onaantastbare status heeft gekregen. Bij iedere aanvraag voor een vergunning om te bouwen moet een natuurtoets plaatsvinden. Het college van gedeputeerde staten van (in dit geval) Fryslân is het bevoegd gezag en beslist. Niet de gemeente. Op 10 juli 2020 is een dergelijke besluit van GS genomen voor het gehele ontwikkelingsgebied WTC-Cambuur. Kennelijk zullen tot en met 2022 twee soorten vleermuizen kunnen worden verstoord bij de (bouw)activiteiten. Daarvoor heeft GS toestemming gegeven in de vorm van een

onthefving. Stikstofuitstoot heeft op de eerste plaats een negatieve invloed op natuurgebieden, die daarvoor gevoelig zijn. Bij iedere vergunning tot bijvoorbeeld bouwen zal GS moeten kunnen beoordelen of de eventuele sloop, de bouw en het gebruik van het gebouw de stikstofneerslag in een dergelijk natuurgebied zal doen toenemen. Daarbij is de provincie niet gebonden aan een stikstofrapport bij een onherroepelijk bestemmingsplan van een gemeente.

De eerste vergunningen zijn in procedure

17 juni 2020 is de eerste grote bouwvergunning voor dit gebied verleend. Op Stadionsplein 4 mag een McDonalds worden gebouwd. De vergunning voor de bouw van twee supermarkten is aangevraagd. Daar heeft de gemeente kennelijk meer moeite mee want het besluit is verdaagd tot 13 augustus 2020. Liwwadders vraagt zich af hoe GS hiertegenaan kijkt. Met name de stikstofuitstoot van het autoverkeer van en naar deze locaties zal niet mals zijn. Op 30 juni 2020 schrijft het college van burgemeester en wethouders van Leeuwarden aan de raad een brief waarin wordt vermeld dat rond de zomer door de aannemer moet worden begonnen met de werkzaamheden voor een nieuwe Cambuurstadion wil de planning van ingebruikname (september 2022), ook voor ROC Friese Poort, gehaald kunnen worden.

“Harrie Muis

Tijdsbeeld In onzekere tijden was tot voor kort de openbare orde in de straten het domein van oom agent. De sterke arm was een instituut met het alleenrecht om de ingezetenen te controleren en eventueel te beboeten en/of in bewaring te stellen. De jongste crisis rondom een virus, waar tot op heden nog geen eensluidende oplossing voor gevonden is, krijgen de gezagsdragers van de straat ook assistentie van derden. Voor het bijsturen van de publieksstromen huurt de gemeente soms ook particuliere beveiligers in om het winkelende publiek te attenderen op de geldende voorschriften. De ingehuurd en getrainde drie jongedames van AA-security weten keurig op afstand, ook onderling, de kooplustige stedelingen te wijzen op de regels die gelden in de Leeuwarder binnenstad.

Marleen Griep

Ik woon in Leeuwarden Oud-Oost. Als ik door de wijk dwaal, zie ik op de kruispunten van de veelal smalle straatjes op een hoekje of een veldje vaak een of twee speeltoestellen staan. Soms omringd door de achterkant van huizen, meestal een paar struikjes. Soms een hinkelbaan van steen. Vaak geparkeerde auto's en een afvalbak waar zakken en ander afval naast liggen. Eigenlijk zie ik er nooit kinderen spelen.

Ik zie nooit kinderen spelen op de speelplaatsen in Oud-Oost

Investeer in de toekomst, verlaag de energielasten

TONZON isoleert anders.

Wij pakken de hele kruipruimte aan. Stop vocht en warmteverlies op een duurzame en milieuvriendelijke manier. Met TONZON krijg je de warmste vloer en de hoogste energiebesparing.

Beslis nu en profiteer van:

- de verhoogde overheidssubsidie
- nu een nog snellere levering en installatie mogelijk

De subsidie is beperkt beschikbaar, wacht dus niet te lang

Doe het zelf

Dit is ook het ideale moment voor de doe-het-zelver om de kruipruimte aan te pakken:

- tijdelijk geen verzendkosten
- lage grondwaterstand vanwege de droogte

Om woningisolatie extra te stimuleren verhoogt de overheid met ingang van 1 juni de subsidie op woningisolatie. Deze verhoging zal in stand blijven tot het einde van dit jaar. Doordat men alleen de mogelijkheid heeft om binnen deze periode te profiteren van de verhoogde subsidie, zal er ongetwijfeld topdrukke ontstaan en daarmee zullen levertijden ook fors oplopen. Controleer of je in aanmerking komt voor de overheidssubsidie. Scan de QR-code voor meer informatie.

Duurzaam warmer leven

TONZON

In zijn boekje *Zelfhypnose – je kunt het zelf doen* schrijft Fenstra: Achteraf dacht ik, als ik nou had geweten dat het strikt genomen toch vrij makkelijk was, dan was ik al jaren eerder opgehouden met deze lichamelijke én financiële aderlating. Wat kost een pakje tegenwoordig, een tientje?

HYPNOTHERAPIST JOOP FENSTRA

Door Andries Veldman

Joop Fenstra's praktijk voor hypnotherapie zoekt naar een oplossing om het zelfvertrouwen te versterken. De hypnotherapist zelf blaakt onmiskenbaar van zelfvertrouwen nu hij verwijzingen vanuit het Medisch Centrum Leeuwarden ontvangt.

**STRESS?
DEPRI?
ANGSTEN?
FOBIE?
EXAMENVREES?
ONZEKER?**

STOPPEN MET ROKEN?

Joop Fenstra is bezig aan wat hij noemt zijn vierde carrière. Als vertegenwoordiger in koffiemarkt maakte hij de switch naar de fotografie en goochelarij. Ooit was hij de fotograaf die in het noorden voor dagblad De Telegraaf de meest prominente zaken in beeld bracht. 'Daarvoor was ik zelfs even luchtfotograaf. Dan vlogen we met een eenmotorige Cessna boven gebieden die door gemeenten opnieuw bestemd moesten worden en hing ik met een enorme camera boven een openstaand luik.' Daarna vestigde de illustere ondernemer zijn naam in de goochelarij. Contact met Hans Klok is er nog altijd. En nu dus de gezondheidszorg, ook een soort van goochelen.

Fenstra verwerpt de suggestie dat het imago van de goochelarij zijn aanpak om mensen van het roken af te krijgen hem in de weg zou kunnen zitten. 'Mensen zijn dat allemaal al vergeten. Ik ben alweer enige tijd succesvol bezig met hypnotherapie en dat zegt zich voort.' Op zijn website hypnosedoejezelf.nl etaleert Fenstra zijn vaardigheden voor publiek in binnen- en buitenland.

Steeds vaker krijgt Fenstra te maken met mensen die het van

zichzelf nogal slap vinden dat het hen maar niet lukt om op eigen kracht van het roken af te komen. 'Dat lukt de meesten wel een tijdje, maar dan beginnen ze weer. Ik geloof ook niet in die acties van Stoptober. Dan zie je de wethouder even op de foto in de krant staan, maar wanneer hij weer begint te roken mis ik die foto. Nee, dat werkt niet.'

Fenstra is zelf het levende bewijs dat stoppen wel degelijk kan. Ooit rookte hij twee pakjes Barclay per dag totdat een cardioloog hem vertelde dat dit toch niet de manier was om de honderd te halen. 'Niet dat ik dat van plan was, maar hij zette mij wel aan het denken.' Rokers hoeft hij natuurlijk niet te vertellen dat roken slecht is. Je krijgt te maken met hartritmestoornissen, de bloedcirculatie hapert en je verliest smaak. Onderin je longen vormt zich een moeras van drab. Dat is allemaal bekend en als daarvoor kiest, ga je gewoon door. Maar wil je stoppen, dan heb je een stok achter de deur nodig.

In Fenstra's praktijkruimte in Rengersstate aan de Rengerslaan in Leeuwarden staat een majestueuze stoel prominent in de kamer opgesteld. 'Het gaat mij vooral om de methodiek. Ik reik mensen een realistische behandeling aan om van hun angst, depressie, pijn, onzekerheid, fobie, faalangst en rookverslaving af te komen. Je voelt je daarna heerlijk bevrijd en je wordt extra vrolijk van de gevulde portemonnee. Johannes Brandsma heeft er al een hele vakantie aan overgehouden.'

Ik hou een voorgesprek, geef een hypnosesessie, zorg voor begeleiding en nazorg. Na vijf of zes weken krijgen de meesten weer trek in een sigaret. Mijn opdracht is om dat te voorkomen. Vandaar die begeleiding.'

Rond hypnose bestaan nogal wat misverstanden, zegt Joop Fenstra. 'Dat je met je handen voor het gezicht van iemand staat te zwaaïen is gewoon onzin. Wat ik doe is het herstellen van zelfvertrouwen. Iemand had last van claustrofobie, ze durfde niet meer in de lift. Een ander had vliegangst. Een directeur van een grote onderneming had te weinig zelfvertrouwen. Kaatser Johannes Brandsma wilde van het roken af. Wat ik dan doe? Praten! Ik communiceer met het onderbewustzijn van Brandsma (drie pakjes zware shag in de week). Het is echt geen hocus pocus. Pijn zit vaak tussen de oren. Ik open ogen en geef praktische adviezen. Achttien jaar geleden stopte ik met roken en heb daarna nooit meer een sigaret aangeraakt.'

Recreatiepark De Tien Heugten

Boek nu uw zomervakantie in een Safaritent of neem uw eigen caravan mee!

Succes Holiday Parks
Drenthe... doet wat met je

www.detienheugten.nl

Westdorperstraat 29 | 9443 TM Schoonloo
Reserveren via 0592 501 220

DOE MEE, DONEER!

WWW.LIWWADDERS.NL

JANSMA
WONEN

ALIMENTATIEVERPLICHTING EN HET CORONAVIRUS

Behoeft en draagkracht belangrijke factoren alimentatieberekening

Bij een alimentatieberekening spelen twee factoren een rol, namelijk de behoefte en de draagkracht. De behoefte van zowel de kinderen als van uzelf moet ten tijde van de echtscheiding worden vastgesteld. Deze behoefte blijft immers, met inachtneming van de jaarlijkse indexatie, gelijk gedurende de periode van de alimentatieverplichting. Bij de herberekening speelt de draagkracht een belangrijke rol: wat heeft u vandaag en morgen in uw portemonnee.

De hoogte van de alimentatie is dus door de draagkracht veranderlijk. Het alimentatiebedrag kan bijvoorbeeld wijzigen op het moment dat uw financiële situatie wijzigt, waardoor de overeengekomen alimentatie niet meer aan de wettelijke maatstaven voldoet.

Onzekere tijden door het coronavirus

Momenteel hebben we allemaal te maken met de ontwikkelingen rondom het coronavirus en de onzekerheden, maar ook

economische gevolgen, die dit met zich meebrengt. Als u in loondienst bent, hoeft de huidige situatie niet per se een inkomensverandering met zich mee te brengen. Voor zzp'ers en ondernemers kan dit echter helaas een ander verhaal zijn. Voor hen is dit een onzekere periode, waarin er een groot verschil kan zijn in vraag, uitvoering en dienstengevolge omzet.

Waar kunt u tegenaan lopen?

- Een verlaging van de omzet kan leiden tot financiële problemen, bijvoorbeeld ten aanzien van vaste lasten zoals huur en hypotheek. Maar uiteindelijk ook met betrekking tot de alimentatieverplichting jegens de ex-partner of kinderen. Die loopt namelijk zonder tussentijdse aanpassingen gewoon door.
- De draagkracht van een ondernemer wordt in de regel gebaseerd op basis van een te verwachten winst. Maar wat als deze winst door de huidige situatie niet realiseerbaar is en u derhalve door de betaling van de alimentatie in liquiditeitsproblemen komt?

Wat kunt u doen?

Ons advies is altijd om eerst in gesprek te gaan met uw ex-partner om eventueel in onderling overleg met hem/haar tot een (tijdelijke) regeling te komen. Indien uw ex-partner begrip heeft voor de situatie, kunt u de alimentatie tijdelijk herzien. Dit kan worden vormgegeven in een algehele opschorting, maar wellicht ook in de vorm van een verlaging. Beide situaties kunnen tegen elkaar afgewogen worden en hopelijk kunt u hierdoor met elkaar tot een minnelijke oplossing komen. Uiteraard kunnen de adviseurs van de Scheidingsplanner hierin voor u bemiddelen. Ook kunnen we eventueel een herberekening van de alimentatie uitvoeren aan de hand van uw huidige situatie. De (tijdelijke) afspraken kunnen we daarna voor u vastleggen in een aanvullende overeenkomst.

Wat als mijn ex-partner niet wil meewerken?

Als uw ex-partner onverhoopt niet wil meewerken aan een tijdelijke oplos-

sing, dan kunnen wij uw ex-partner aanschrijven. Dit wil over het algemeen wel helpen om uw ex-partner in beweging te krijgen.

Wanneer deze poging ook voor u succesvol is, kunnen wij de (tijdelijke) afspraken met het eventueel opnieuw berekende alimentatiebedrag vastleggen in een aanvullende overeenkomst.

Toch zijn er helaas altijd gevallen bekend, waarin er helemaal geen medewerking wordt verleend. Mocht dit zo zijn, dan staat altijd als uiterste middel de gang naar de rechter open. Per situatie moet er bekeken worden of dit tot de mogelijkheden behoort en of deze stap als zinvol wordt beschouwd.

In dat geval is het van belang dat er een met de Scheidingsplanner samenwerkende advocaat wordt ingeschakeld, zodat de rechter verzocht kan worden de alimentatie opnieuw te beoordelen.

ANS BOONSMA, SCHEIDINGSPLANNER
FRIESLAND, KLIK VOOR MEER INFO
WWW.SCHEIDINGSPLANNER.NL

EDDY & HENNY:

'De Woutekit sit tegenwoordich in un kaaspakhús'

HENNY 'Plisy Tjeerd is met pensioen.'

EDDY 'Hij sat in de Kleine Woutekit, ut ouwe kaaspakhús an de Romkeslaan, ut ouwe jongerencentrum fan ut Fliet.'

HENNY 'Mooi te plak, allenech te laat.

De vogels bin al útflogen. De rechtsstaat sat froeger in statige gebouwen, nou in un kaaspakhús.'

EDDY 'Dat seit wat over ut gesag.'

HENNY 'Tjeerd had útsicht op de junks

die in ut groate Amro-gebouw sitte.

Die hewwe de monumentale panden innomen.'

EDDY 'Nog even en de plisy sit in un antikraakpand fan Carex. Gelukkig hoeft

Tjeerd dit nyt meer met te maken.'

HENNY 'We brachten hem altied de Liwwadders. Die niette hij vast. Dan falt 'ie nyt ut elkaar. Die krant wudt gewoan stuklezen!'

STOP BIJ DE VISSTOP

VOOR DE LEKKERSTE BROODJES HARING OF AAN DE STAART. VERSE KIBBELING EN LEKKERBEKJES...

AANBIEDING

3 LEKKERBEKJES VOOR EEN TIENTJE. ZURE BOM 1 EURO P/ST. BIJ BESTEDING VAN € 7,50 GRATIS KOP KOFFIE OF THEE.

De Visstop staat op industrieterrein De Zwette tegenover Goederenland Celciusweg en Runner meubelen Zwettestaat.

Volg ons op Facebook. Ook voor actuele aanbiedingen en standplaats.

BESTELLEN? BEL : 06-21912470

Heeft u nog oude (kapotte) gouden of zilveren sieraden?

Ze zijn veel geld waard!!

Kapot, versleten, onbruikbaar, wij bieden u een eerlijke sloopprijs.

Gouden en zilveren sieraden en munten kopen wij in voor een samen met u te bepalen prijs.

Kom vrijblijvend langs.

GJ VAN ARK JUWELIER

Nieuwestad 18-20 Leeuwarden 058 212 92 91
www.gjvanarkjuwelier.nl

DONDERDAGAVOND KOOPAVOND GEOPEND

€ 14,95
per maand

Je mag altijd iemand meenemen om samen mee te sporten!

- Samen sporten op 1 pas
- Onbeperkt sporten
- Geen inschrijfgeld
- Maandelijks opzegbaar
- Deelbare pas
- Virtuele groepsfitness
- Gratis locker

Openingstijden
Ma-Vr: 07:00-23:00
Za-Zo: 09:00-17:00

ZUMMITT
LEEWARDEN
KEIDAM 6
BILGAARD

NIEUW IN LEEUWARDEN: Goedkope Self Storage!

Bekijk de units op onze website en reserveer direct:

www.storagespot.nl

- ✓ Goedkope opslag
- ✓ Gratis leenaanhanger
- ✓ Overdekt laden/lossen
- ✓ Voor bedrijf & particulier
- ✓ 24/7 open voor klanten
- ✓ Flexibel te huur
- ✓ Camera beveiliging
- ✓ Schoon & droog
- ✓ Archief, inboedel, voorraad en goederen opslag

STORAGE SPOT

Poolsterweg 1C Leeuwarden | info@storagespot.nl | 06 4555 4888